

== Velja po pošti: ==
 za celo leto naprej .. K 60—
 za en mesec .. K 5—
 za inozemstvo .. K 70—
V Ljubljani na dom
 za celo leto naprej .. K 58—
 za en mesec .. K 5—
 v spravi prejemov mesečno .. 4-50
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto .. K 10—
 za inozemstvo .. K 15—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettirvrtica (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat .. K 50—
 za dva- in večkrat .. K 45—
 Ob sobotah dvojni tarif.

== Poslano: ==
 Enostolpna pettirvrtica K 1—
 Izhaja vsak dan izveniški ponedeljek in dan po praznikih, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Ekspozit se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Telefonski št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Stagnacija v Parizu.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Bern, 26. marca. V nasprotju z vsem pričakovanjem, ki so ga stavili diplomati v povratek Wilsona v Pariz, da se bo rešitev najnujnejših problemov pospešila in omogočila mirna poravnava vseh nasprotstev, osobito francosko-nemških in italijansko-jugoslovanskih, poročajo iz Pariza, da se je situacija silno zamotala in da merodajni krogi vedno bolj uvidevajo resnost nastalih konfliktov, ki groze, da pritrirajo vso delavnost mirovnega posveta do mrtve točke. Razun zasebnih pogovorov, svet desetorice tudi v pretelkem tednu ni razpravljal o jadranskem vprašanju. Da ti pogovori vodilnih mož niso bili prijateljski, priča vest, da bo italijanska delegacija zapustila Pariz, ako bi Reka ne pripadala Italiji. Sicer je bila ta vest od italijanske uradne strani dementirana, toda značilna je kljub temu za razpoloženje, ki vlada v Parizu. Vsa znamenja pričajo, da takozvana »boljševiška nevarnost« zadobiva vedno jasnejše konture in postavlja mirovni posvet pred novo vprašanje, ki postajajo od dne do dne težja in nerazrešljivejša.

Od srbske strani smo prejeli članek, namenjen tu nahajajoči se ententini komisiji, v katerem članek jasno in določno ugotavlja stališče celokupnega jugoslovanskega naroda napram londonskemu paktu, italijanskim aspiracijam ter mirovemu posvetu. Konec članka opominja Evropo, da je bil Balkan tisto nemirno gnezdo diplomatskih intrig, ki je sprožilo svetovno vojno, in taisti Balkan se je raztegnil sedaj od Vardarja do Soče in ne bo miroval, dokler ne bodo vsi deli jugoslovanskega naroda ob Adriji združeni v državi SHS. Članek ne prosi, ampak opozarja in svari...

Nearer To The Perpetuation of World's Peace.

(For Our English and American Friends.)

In the moment when is much spoken of justice and righteousness seems that the unrighteous to take better advantage of those who are by character too innocent to chew a word of comfort before they would swallow it. This seems to be the very case with the people of Jugoslavia in the moment when Mr. Wilson with his principles did play the most important role in the tragedy of the world's war.

Although the studious Slovenes, Croats and Serbs knew thoroughly well that if

those principles were uttered, by no matter how a great statesman, before five years ago not a news-paper would have printed them kept to those principles faithfully, believing every dot to be too holy to be violated and instead of appealing to Entente that Dalmatia, Istria, Gorizia, Trst — Triest — and Reka — Fiume — to be occupied either by the American, English, French or Serbian troops they left over 600.000 of their Slovene brothers and over 500.000 of the Serbs and Croats to the mercy of the so called Entente troops, believing that the age of sophistry is gone and that of justice and righteousness arrived, and the world's politic was purged from every lewdness by the shedding of so much blood and dressed herself in the attire of repentance not to play any longer a horlot's role of secret diplomacy which has been the only cause of every war and the heavy »legal« yoke on the neck of the innocent helpless people of Jugoslavia for those many dark ages full of crimes under the veil of culture and civilization.

In spite of all those good promises based on Mr. Wilson's principles those Jugoslavs are suffering under a yoke of an unheard tyranny. The world is deaf to the cry of those most unfortunate Jugoslavs whose rights of liberty are denied; their patriots persecuted, their colors taken even from the little children, their schools closed and their language forbidden under the threat of severe punishment. Those Jugoslavs are terrorised not only by the brutal treatment of the Italian soldiery which we believed and still believe to be temporary until the peace-conference but also by the news which is arriving every day, from every where that the Italian intention of imperialism to subjugate Gorizia, Trieste, Fiume, Dalmatia and Istria is supported by the powers at the conference in Paris. If that be true then we are just as near to the perpetuation of world's peace as we were ten years ago. This may be not foreseen neither by Italy nor the European diplomats of the old system who are for certain reason, very fond of diplomatic complications in a moment when everything is so simplified in Mr. Wilson's principles that even the little children would comprehend the evil consequences of such a resolution.

We must not forget that such conclusions would only be prolonging the life of another Turkish Empire for a short time which would be a stumbling stone to the whole world of which there must be much spoken, and much written both in prose and poetry even by those who never thought to become neither poets nor

public speakers of any kind. For the Jugoslavs it is impossible to comprehend, in so great a moment, that a maritime nation with splendid harbours and colony in Africa should be able to justify her demands before those of whom the whole world believes not to be so ignorant of geography and political economy, regardless that those demands are based on the old system of imperialism.

Ever since the foundation of secret diplomacy of political corruption the Serbs suffered under the heavy yoke of Turkey for more than five centuries, their brothers Croats and the cultural Slovenes under the heavy yoke of Austria-Hungary until the very few days ago and now those three united brothers into the Kingdom of SHS, shall not remain deaf to the painful moan of their brothers of Gorizia, Fiume, Trieste, Dalmatia and Istria, the very lunge and heart of Jugoslavia.

In case of such a resolution at the peace conference shall be very soon discovered certain secrets between Italy and those who are called to be righteous judges before the public tribune of the whole world which has sole right to condemn every act which may lead us into another disaster. Nowadays the whole politic is reduced on a few pages of Mr. Wilson's principles and the public is not ignorant any more what is meant by ethnic boundary between two countries. Let Italy know, let the diplomats know, and let the whole world know, that Jugoslavia, together with their suffering brothers under a yoke of an unheard tyranny, shall appeal to the public tribune against such a crime with such a cry which shall be heard in every corner of the world until Mr. Wilson's sacred principles are realised. Until the resolution of the peace conference the Kingdom of SHS, shall keep the peace and continue to present her righteous demands in the usual diplomatic language because the people of the Kingdom of SHS, believes and wants to believe in honesty of the peace conference, and if the case would prove to be otherwise then Jugoslavia shall not bother herself with the difficulty of the diplomatic language which is understood only by the representatives of the peoples and not by the peoples themselves and instead of that shall print her demands in the vernacular language of all peoples — to every poison, no matter how strong it may be, there is an antidote.

Italy must not forget that besides the London Pact there was also the London Fortress at the Dardanelles, the Pact was signed at the time when the fortress was under the shower of London artillery and the signatures of London Pact, ever since

Mr. Wilson opened his righteous mouth, are just as much respected by the common reason as the fine work of the British engineers by the London artillery — Why? Because both deeds were done under the pressure of German Militarism which we believe was exterminated in 1918 together with every previous pact of secret diplomacy by which is meant only transportation of imperialism from one country into another one, only for a certain length of time.

Europe knows, thoroughly well that, until now, the troublous Balkan was a nest of constant diplomatic intrigues which caused the whole world to plunge into so dreadful a war; therefore let the Powerful Ten in Paris know, that the same troublous Balkan which by its extension from Vardar to Soča (Isonzo) creates the bridge between Europe and Asia cannot remain peaceful before the Jugoslavs who are compactly leaving along the Adriatic Sea coast, ever since the century, are united into the Kingdom of SHS. R.

Francica Bezljaj, učiteljica:

O publiku oslepelih vojakov.

Zalujte,
 Ker ugasnil mi oče je žar,
 Vi veste le, kar izgubil som,
 Ne veste pa za novi dar.

V hipu, ko se je oko oslepelega vojaka zaprlo svetu, ko mu je izginilo izpred oči krasno nebo, ko se je zavedel svoje neizmerne nesreče, todaj se je znašel v popolnoma novem, nam nepoznanem kraljestvu, v katerem so ga vezale le še predstave in spomni s prejšnjim svetom. V tem kraljestvu bi se moral neprestano pečati z mislijo na usodepolni trenutek, ki ga je oropal telesnega žara, v tem kraljestvu teme bi moral obupati, da ni priplulo na njegovo duševno obzorje svetilo: upanje vstajenja k življenju.

Upanja se je oprijel oslepel vojak in združil z njim jekleno voljo in nevstrašnost, koje se je privadil, ko je gledal na bojnih poljanah smrti v oči, ne da bi se je zbal; upanje mu je zarisalo v njegovo voljo i sredstva, katerih se poslužuje v prehodni dobi, da dospe po najkrajši poti zopet nazaj v življenje.

Vojna ga je izučila. Iz vsake zapreke si bo znal tvoriti stopnjo, ki vodi naprej in kvišku.

Oglejmo si nekoliko zapreke, ki jih mora oslepel vojak prekoračiti, če hoče priti nazaj v življenje — k socialni samostojnosti!

Po oni strašni vihri, ki mu je vzela vid, je postal ves drugačen. Bil je bolnik, ki je

LISTEK.

London po vojski.

Vlak drdra preko Amiens. Posledice vojske se vidijo, kamor pogledamo. Kolodvor je porušen. Popravljen je samo en tir, da se ohranijo zveze. Tudi zasebne stavbe so silno poškodovane. Žalosten pogled...

Ko smo prispeli do Boulogne ob morju, so nam povedali pomorščaki, da je ladja ravnokar odplula iz pristanišča ter ni čakala na naš vlak. Popotniki, okoli petdeset oseb, godrnjajo ter se nejevoljno ozirajo po peronu. V Italijo gre vlak šele jutri zjutraj, torej ni preostajalo drugega nego prenočevati v Boulogne.

Preskrbel sem si urno prenočišče blizu kolodvora in potem sem hodil po mestu, ki me do včeraj ni prav nič zanimalo.

Naslednji dan je odplula naša ladja ob 10. uri popoldne. In spet so nam pregledali popotne listine in prtljago. Od Boulogne do Folkestowne traja vožnja pol-druge uro. Morje je bilo mirno kakor velik ribnik. Kljub temu so se angleški vojaki, ki so bili na poti domov, prepasovali z rešilnimi pasovi, menda imajo tako predpisano.

V angleškem pristanišču je bila zopet revizija: pri tem me je vprašal uradnik,

kaj nameravam na Angleškem. Revizija popotnih listin in prtljage nam je vzela toliko časa, da je prvi vlak v London odšel in smo morali čakati 10 minut na drugega.

Navsezadnje smo sedli na mehak sedež v udobnem angleškem vlaku in smo se odpeljali proti Londonu... Vozimo se mimo tihih vasi, prostranih poljan, in katerih so se pasli konji in ovce. Polja in njiv pa takorekoč nismo videli. Z vlakom vred poleg železnice v isti smeri leti dvo-krovnik.

Ob šestih smo izstopili na kolodvoru Viktorija. Nekaj časa motrim pred seboj to vrvenje, pred kolodvorom pa zagledam vse polno omnibusov, avtomobilov in voz. Tekom nekoliko minut so bili vsi vozovi polni. Dogovoril sem se z nosilcem, da mi je pohitel po »taxi« na kolodvor. Čakal sem ga skoro četrt ure, da se je priozbil laxi, naložil mi prtljago in že je odpeljal nekam preko londonskih ulic.

V kamnitem morju, ki ga predstavlja London, je prva skrb orientacija in pa oddaljenost. Peš ni mogoče hoditi, nika mor bi ne prišli in ničesar bi ne opravili. Človek se mora voziti. Hajdi skočimo na »lens« in odhitimo naglo v Underground, podzemski vlak, ali pa lovi, če imaš dosti denarja, po ulicah avtomobile. Le hitro naprej, zakaj cilj našega potovanja leži eno ali dve uri daleč.

Odtod oni pojav v Londonu, da ljudje hitijo, tekaio, skačcio na voze in iz vozi

vse se giblje. Od desne se rine k vam neskončna vrsta pocestne prevoznje, na levi odhaja druga in se oddaljuje. V Londonu se pripelje vsak dan z omnibusi in z vlaki milijon ljudi. Opoldne jih mora mesto nasiti in zvečer zopet odpeljati domov v mestno okolico. Zjutraj in zvečer so tudi nepregledne množice uradnikov in delavcev, žen in mož na ulicah. Zato je tudi toliko ljudstva na londonskih glavnih ulicah, to je je vse kaj drugega kakor v Parizu. V tem pogledu je ohranil London povsem svoje predvojno lice. V enem se pa razlikuje London od Pariza, namreč v tem, da so londonski laxi elegantni kakor novi, dočim so francoski v tako slabem stanju, da se večkrat bojite sesti vanj.

V drugem oziru ima pa Pariz svojo prednost: tu ne morete zaiti, v Parizu se spoznate prvi dan. O tem v Londonu niti govora ni; ampak ravno narobe. London je nevarno mravljišče, ki ga pozna samo policaj in šofer. Takoj tretji dan sa mi je pripetilo, da me je vprašal neki Anglež za smer, dasi sem sam gledal in gledal na karto. Gorje tujcu, ki se znajde v nočni uri kje v oddaljenem predmestju, ker je ulica kakor ulica in hiše vse na eno kopito; ali pa če na mesto megla pade. Dolej je bila letos tu samo enkrat gosta megla; ležala je na Londonu pol dne. To je bilo 4. dan meseca marca. Ob 12. uri se je jelo svetiti, a nebo kakor bi bila nad ljudmi razprostrta črna plahta. To je lon-

donska senčna stran. Res slabo orientacijo ima. Stražnik, ki ga zdajpazdaj vprašam, odgovori stereotipno: second on the right (druga na desno); le tupatam ima ulice tudi na levo.

Ob desetih zvečer se zapirajo vse kavarne in javni lokali. Ob nedeljah je London nekaj absurdnega s svojim mirom in tihoto. Ljudje so po večini doma, torej ni po ulicah vrvenja ljudi, ropotanja voz in drdranja avtomobilov.

Nekaj nenavadnega je londonska polična slika s svojim psihološkim svojstvom. Pariška ulica odmeva od govora, krika in vika ter petja, londonska pa molči. Angleži gredo tiho po svojih opravkih. Pojavi vidne diskusije, glasnega izraza so redki.

Drugo spoznanje, ki se takorekoč vsili vaši pozornosti takoj prvo uro, je to, da vidite v Londonu vsepovsod blagostanje. Povsod polno jestvin, prodajalnice polne peciva, sadja in mesa. In vse se zdi našim ljudem jako poceni v primeri s češkimi cenami. Primanjuje edicole cukra. V kavo devajo saharin. Ali to je tudi edina angleška stiska. Kruha in mesa je brez kart kolikor ga želiš.

V Hyde Parku se je vršil pregled 15 tisoč avstralskih vojakov. Postal sem nekoliko pri vratih Green parka, da bi videl malo te ceremonije. Občinstvo se je zbralo na hodnikih, ki držijo k buckinghamski palači. Policaji so skrbeli za mir in red

potreboval mnogobrojne postrežbe. Ko je ostavljal bolniško posteljo, se mu je godilo kot detetu, ki se mora iznova učiti predvsem hoditi. Otrdal se je polagoma odvisnosti v potrebah vsakdanjega življenja. Ko je preстал te težkoče, stopila je predenj še marsikatera večja in težavnejša zahteva. Pred njegovim duhom pa so vstajale in se podile dvomljive misli: »Kaj, ali me bodo še smatrali za svojega? Ali bom v človeški družbi le pomilovan? Kaj naj začnem?« Nekak strah pred ljudmi ga je spreletaval. Toda, kakor se kot junak na bojišču ni zbal sovražne moči, tako mora sedaj pred njim izginjati ta neopravičen strah.

Pribijem, da bo vsakdo smatral oslepelega vojaka za svojega človeka v socialnem življenju, ako bo ta znal prosto z ljudmi občevati.

Mnogi si je izbral trgovski, rokodelski in uradniški poklic. V vsakem teh stanov bo moral mnogo občevati s strankami. Pri tem občevanju ne sme nikoli pozabiti, da pomeni tudi on zadosti v človeški družbi, da koristi s svojim delom uprav tako kot vsak drug delaven državljan.

Samozavest, zaupanje v samega sebe mora slepca spremljati v vsaki njegovi kretnji, pri vsakem koraku. Na cesti n. pr. bo pokazal nevstranost s tem, da se ne bo posluževal spremljevalčeve vodilne roke nego njegove besede. Pri rokodelstvu, v uradu ali trgovini bo pač imel svoje pomočnike, kakor jih imajo videči mojstri, uradniki in trgovci, a se bo skušal obdržati vedno na površju. Tudi zabav se ne bo smel izogibati. Igralec na karte si bo omislil igralne karte z izbočenimi pikami. Svojo spretnost bo pokazal tudi na kegljišču, če bo prilika nanesla to zahtevo. Ako ga bo vesela družba vabila na kak težavnejši izlet, ne bo jadikoval: »Ne morem!« — ampak: hočem!

Da se izogne oslepelci vojaku nadležnemu pomilovanju, bo skušal svojo telesno hibo zakriti s temnimi očali ali umetnimi očmi.

Ko bo premagal oslepelci vojaku vse ovire na trnjevem svojem potovanju, se mu bo zdelo v njegovem kraljestvu, kot da je tod pot s cvetkami posuta. Našel bo srečo in zadovoljnost, katere prej ni poznal. Vsak uspeh ga bo neizrečeno veselil, veliko bolj kot prej, ko je videl s telesnimi očmi. Narava ga bo napolnjevala z radostjo; veselil se bo zlatega solčnega žarka, kakor se ga veseli starček spomladi.

Novo veselo življenje vstajanja se bo pričelo za slepca ter ga sililo k vzkliku: »Srečen sem!«

Organizatorični in tehnični tečaj Orlovske Zveze

v Ljubljani od 7. do 12. aprila 1919.

V ponedeljek, 7. aprila 1919.

Dopoldne: Ob 9. uri otvoritev tečaja in razdelitev ter raztolmačenje vspeveda.

Popoldne: Od 2. do 4. ure redovne in proste vaje.

Pol ure odmor.

Od pol 5. do 6. ure redovne in članske proste vaje za leto 1919.

Zvečer: Ob pol 8. uri predavanje: »Domovina SHS«, prof. dr. Šarabon.

V torek, 8. aprila 1919.

Dopoldne: Od 8. do 9. ure redovne vaje.

Od 9. do 10. ure proste vaje za naraščaj za leto 1919.

Od pol 11. do pol 12. ure tehnično predavanje: »Razlaga novega tehničnega Poslovnika«, Ivo Pirč.

kakor so vedeli in znali, da bi se ne zajezile ceste, koder je imel priti kraljev izprevod. Kmalu je prišel avtomobil s kraljico, ljudje so se spoštljivo klanjali in odkrivali, kraljica je lahno kimala z glavo. Kralj je jahal z vrsto raznih kavalirjev. Vse se je vršilo mirno, tiho. Niti enega krika nisem čul.

Ali drugi pojav. Sedim ob podzemskem tiru. Iz vagona stopi žena, še dosti dobro oblečena ter poje in poje. Njen glas je odmeval v predoru tako preleteče, da se mi je zdelo, da kriči. Bila je pijana. Poskakuje z časopisom v roki. Ljudje so jo gledali brez radovednosti, gospa, sedeča poleg mene, se je nasmihala. Pojav vinjene ženske ni vzbujal, kakor je kazalo, nobene pozornosti. Menda ni to nič nenavadnega.

Neki večer smo zašli v francosko restavracijo s prof. Baudišem in z njegovo ženo. Toliko da smo dobro sedli, že je natakar izročil Baudišu češko pismo, ki se je glasilo tako-le:

»Blagorodni gospod doktor!

Blagovolite prejeti izraz moje srčne čestitke. Žal, da ne znam v lepem govoru, zaokroženih stavkih povedati, kako vesel sem bil, da so Čehi naposled dosegli željno pričakovano svobodo izpod težkega avstrijskega jarma. Na zdar. Živelo zedinjeno Češkoslovaško!

Vdani N. B. Jopson.»

Popoldne: Od 2. do pol 5. ure članske proste vaje.

Od 5. do pol 7. ure orodna telovadba. Zvečer: Ob pol 8. uri predavanje: »Stališče in delo Orla v širši javnosti«, dr. Jež.

V sredo, 9. aprila 1919.

Dopoldne: Od 8. do 9. ure proste vaje za naraščaj.

Od 9. do 10. ure članske proste vaje. Od pol 11. do pol 12. ure tehnično predavanje: »Estetika telovadbe«, A. Kos.

Popoldne: Od 2. do pol 5. ure članske proste vaje.

Od 5. do pol 7. ure članske vaje s palicami za leto 1919.

Zvečer: Ob pol 8. uri predavanje: »Zdravstvo«, dr. Dolšak.

V četrtek, 10. aprila 1919.

Dopoldne: Od 8. do 10. ure vaje s palicami za naraščaj.

Od pol 11. do pol 12. ure tehnično predavanje, Aleksander Jelocnik.

Popoldne: Od 2. do pol 5. ure članske proste vaje za leto 1919.

Od 5. do pol 7. ure organizatorično predavanje, Iv. Podlesnik.

Zvečer: Ob pol 8. uri predavanje: »Naš naraščaj«, Janko Cegnar.

V petek, 11. aprila 1919.

Dopoldne: Od 8. do 10. ure članske vaje s palicami za leto 1919.

Od pol 11. do pol 12. ure predavanje: »Liberalizem, socializem in solidarizem«, Anton Komljanec.

Popoldne: Od 2. do pol 5. ure orodna telovadba.

Od 5. do 6. ure organizatorično predavanje, Iv. Podlesnik.

Zvečer: Ob pol 8. uri predavanje: »Zdravstvo«, dr. Dolšak.

V soboto, 12. aprila 1919.

Dopoldne: Od 8. do 10. ure ponovitev prostih vaj s palicami za člana in naraščaj.

Od pol 11. do pol 12. ure predavanje: »Pravoslavje«, dr. Grivec.

Popoldne: Ob 2. uri predavanje: »Naše gospodarstvo«, dr. Mohorčič.

Od 3. do 5. ure predavanje: »Kaj smo se naučili?«

Opombe: Telovadba se vrši v telovadnici »Ljudskega doma«.

Vsa predavanja se vrše v mali dvorani »Ljudskega doma«.

Vsa hrana se dobi v »Ljudskem domu«, Ljudska kuhinja.

Zajutrak ob 7. uri, kosilo ob pol 1. uri, večerja ob 7. uri.

Stanovanja so pripravljena v »Ljudskem domu«. Celodnevna oskrba za udeležence je proračunjena na 10 kron dnevno.

Orlovska zveza v Ljubljani.

Prehrana Slovenije.

Belgrad, 16. marca.

Dne 15. t. m. sta poslanca V. L. S. Iv. Veselj in Fran Pišek ter tovariši na ministra za prehrano in ministra za trgovino vložila v zadevi prehrane in drugih neizogibnih življenjskih potrebščin za prebivalce v Halozih, v Slov. goricah, na Ptujskem polju in v pohorskih krajih. Prebivalci Haloz, Slov. goric, Ptujskega polja in na Pohorju so po veliki večini delavci, viničarji in mali kmetje, torej ljudje, ki živijo v pretežno vinorodnih in gozdnatih krajih ter sploh ne pridelujejo živil ali vsaj v popolnoma nezadostni meri. Vseled pomankanja življenjskih potrebščin trpi in hira tam vse prebivalstvo, posebno še viničarji in njihovi otroci. Vodilni aprovizacijski uradi so bili pretežno v nemških rokah in

so skrbeli le za mestno prebivalstvo, odnosno za izvoz v dele sedanje Nemške Avstrije. Tako je vsako leto tem trpinom 4 do 6 mesecev kruh sploh neznan, jed, nezabeljen fižol in malo krompirja edina hrana. Med vojsko so dobivali vsaj sol in sladkor, deloma tudi petroleje, sedaj tudi tega 4 mesece popolnoma nič. Stiska je tem hujska, ker ni obleke in ni zasluzka. Na deskah in na slami v večinoma nezakurjenih prostorih gine narod, ob pomankanju in nezadostni hrani, posebno še deca.

Sami naši poljedelski kraji pomagati ne morejo. Imamo pač prenovljeno uradništvo, a to nima sredstev, ker so naši kraji, kjer pridelajo kmetje krušna žita (pšenico, rž, koruzo, ječmen, ajdo) popolnoma izčrpani in izmožgani po neprestanih prisilnih rekvizicijah, ki so tirale ljudi čisto k obupnim dejanjem.

Ljudstvo je iz duševnih in gmotnih vzrokov hrepenelo po odrešitvi iz tega neznošnega stanja ter pričakuje od naše države odrešenje iz bede ter socialno in politično pravičnost. Toda sedaj mu nimamo nuditi ne moke, ne masti, ne sladkorja, ne soli, ne petroleja, ne obleke. Izvestni nemški emisarji uporabljajo te strašne razmere za svojo agitacijo proti državi ter proti miru in redu v njej. Zato je odpomoč iz socialnih in političnih ozirov nujno potrebna. Podpisani si torej dovoljuje staviti na gospoda ministra za prehrano in na gospoda ministra za trgovino sledeča vprašanja:

1. Ali so imenovanima gospodoma ministroma zgoraj označene razmere znane in ali se hočeta o kričeči potrebi še podrobneje poučiti?

2. Kaj sta ukrenila, odnosno kaj hočeta storiti, da se ljudstvu dejansko takoj pomaga in da dobi ljudstvo posebej vsaj nekaj moke, masti, soli, sladkorja in drugih življenjskih potrebščin?

Dr. Korošec o ureditvi šolstva.

LDU, Belgrad, dne 26. marca (JDU.) »Epoha« priobčuje razgovor z ministrskim podpredsednikom dr. Korošcem o ureditvi našega šolstva. Dr. Korošec je zagovarjal demokratične zahteve po temeljiti reformi našega šolstva. Nova generacija ne sme več poznati analfabetov. Na deželi se v ljudskih šolah namerava uvesti za dečke obvezni pouk v poljedelstvu, za deklice pa v gospodinjstvu. Vsak otrok se mora seznaniti z osnovnimi pojmi higijene. Pouk v šolah se mora spopolniti. Uvesti se mora francoščina in angleščina, da se bomo mogli naslanjati na zapad kulturno in gospodarsko, kakor se sedaj že politično. Tudi z Rusijo bomo morali iskati novih zvez. Dr. Korošec je poudarjal, da je tudi na polju učiteljstva treba temeljitih reform. Osnovati je treba čim večje število učiteljskih in pa strokovnih šol, zlasti za poljedelstvo, obrt in trgovino. Nujno potrebno je, da se poddržajo vse šole.

Vest o odstupu belgrajske vlade.

LDU, Belgrad, dne 26. marca (JDU.) »Službene« Novine kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« poročajo: Glede razširjenja vesti, da namerava kraljevska vlada vsled zunanjih neprilic podati svojo ostavko, smo na pristojnem mestu izvedeli, da je ta vest neresnična. Na mirovni konferenci še ni padla nikakva odločitev, ki bi omajala stališče vlade. Pač pa je verjetno, da bo vlada po parlamentarnem običaju stavila svoje listnice na razpolago, ko se končajo parlamentarne debate in dala tako ustavnim činiteljem — kroni in parlamentu — možnost, da ponovno pre-

»Kaj pa je?« vprašam. »Poroka.« V tem pridrdra prekrasen avtomobil in na preprogi se ustavi gospodična v brokatovi obleki. Poroka hčerke angleškega lorda Rosemaryja bo. Navzoči sta kraljica in princinca Viktorija. A ti ljudje! Kar pod rokami uhajajo stražnikom, samo da bi prišli kar se da blizu avtomobila. Nevesto je pa naenkrat najmanj deset fotografov vzelo na »muho«.

Stanujem daleč v severnem londonskem predmestju, za Regentparkom. Peljem se vsak dan za 2—3 penny v svojo delavnico. Včasih se peljem z »basom«, drugič pa po podzemski železnici. Titoče in tisoče ljudi se vozi vsak dan v tisti smeri kakor jaz. Nekaj ljudi že poznam. Vsi bero domov in z doma grede. To je njih edini trenutek, ko morejo z očmi slediti svetovnim dogodkom.

To vam je bizarna vožnja po teh londonskih ulicah, sosebno zgoraj na strehi omnibusov, v višavi prvega nadstropja. Pa zdaj sem se že privadil.

Prve dni me je neizmerno zajemal ta poulični film, ki sem ga gledal okoli sebe. Danes mislim pa samo na to, da bi prišel kar se da naglo na svoje mesto.

To je tudi notranja prožnost vsega življenja v Londonu.

Alois Šušek v »N. L.«

sodijo položaj in potem sklepajo o sestavi vlade.

Zahteve srednješolskih suplentov.

LDU, Belgrad, dne 26. marca. (JDU.) Srednješolski suplenti so predložili ministru za prosveto svoje zahteve po ureditvi gmotnega položaja. Med drugim predlagajo, naj se suplenti takoj imenujejo za profesorje s plačo, ki jim pripada po službenih letih. Minister za prosveto je obljubil, da bo storil vse potrebno, da se čimprej reši njihova upravičena zahteva.

Prisega uradnikov finančnega ministrstva.

LDU, Belgrad, 26. marca. (JDU.) Vsi novoimenovani uradniki finančnega ministrstva so predvčerajšnjim skupno prisegli.

Prehranjevalne razmere v Srbiji se boljšajo.

LDU, Pariz, 25. marca. (Brezlično.) Kljub težkočam, ki ovirajo delovanje uprave in trud pomožnih organizacij, ki so bile poslane v osvobojeno Srbijo po zavezniških državah, so se začele v Srbiji razmere ljudske prehrane polagoma boljše-vati.

Prepovedana skupščina državnih uslužbencev v Zagrebu.

LDU, Zagreb, 26. marca. Novinski odsek objavlja uradno poročilo pokrajinske vlade v Zagrebu o vprašanju propovedi zborovanja državnih nameštencev, ki bi se moralo vršiti dne 23. t. m. Poročilo poudarja med drugim: Osrednji odbor je vabil javne nameštence na shod z letaki, ki so vse prej ko pomirjali. Samo ob sebi je umevno, da vlada ni mogla ravnodušno dovoliti, da bi skupščina sklepala o eventualni stavki. Stavka državnih uradnikov ima drugačen značaj, kakor stavka zasebnih nameštencev. Ona vodi naravnost do anarhije. Zato je vlada nameravala osrednjemu odboru zveze javnih nameštencev, da more dovoliti napovedano skupščino samo tedaj, ako prevzame odber odgovornost, da na skupščini ne bodo sklepali o stavki. Ker je odbor to odklonil, je bila vlada primorana, skupščino prepovedati. Vlada ni mogla dopustiti, da bi njeni nastavljenici razpravljali o tem, kako naj prične stavko. S tem se ne bi pregrešili samo proti disciplinarnim predpisom in kazenskem zakonu, ampak tudi proti najvišjemu interesom države. Vlada ni smela dopustiti, da sklepajo uradniki o stavki v najhujiši dobi naše ujedinjene domovine, v časih, ko se za vedno odloča naše celokupno narodno vprašanje. Vladi je dobro znano znano bedno stanje javnih nameštencev in odločena je, storiti potrebne korake za odpomoč že tekom tega meseca. Prav zato, ker je trdno odločena, izvesti svoje namere, ni mogla dopustiti, da bi došlo med njo in med državnimi uradniki do hota v vprašanju prestiža in avtoritete državne vlade.

Zahteva premozarjev Trboveljske družbe.

V 66. seji deželne vlade za Slovenijo se je sklenilo, da se vrše pogajanja glede zahtev, katere so stavili premozarji Trboveljske družbe do delodajalca, pod intervencijo vlade. Tekom pogajanj so se resile naslednje zahteve delavcev sporazumno:

1. Družinske doklade po 1 K za delavca in po 50 vin. za vsakega družinskega člana ostanejo. Kot družinski člani se štejejo žene in otroci do 16. leta, če niso pri rudniku zaposleni. — 2. Na dnevnem odkupu se postavi baraka. Delavci dobé tudi pri slabem vremetu, ko ne morejo delati, minimalno plačo, če pridejo pravočasno na delo in ne zapuste brez dovoljenja obratovodje ali paznika barake, oziroma delavnega kraja, dokler traja njih delovna doba (šit). Med dežjem so v baraki, pri ugodnejšem vremenu na delu. — 3. Stanovanja se bodo takoj popravila, v kolikor je to mogoče. Razen tega se bodo gradila na dnevnem odkupu barake za stanovanja in druge pa delavske hiše, ko bodo zidarji na razpolago. — 4. Ako se delavec premesti od dela njegove kategorije k delu nižje kategorije, se mu plača vsled tega ne sme skrajšati. — 5. 50odstotni povisek za nadurno in nedeljsko delo ostane. — 6. Kakor hitro bode material in zidarji na razpolago, se poveča delavsko kopalnišče v Hraštniku in zgradi na novo v Kotredežu (Zagorje) in Kočevju. — 7. Električna razsvetljava se vpelje v rudniška delavska stanovanja. — Sporazumno z delavci in Trboveljsko družbo je razsodila pa deželna vlada v naslednjih točkah takole:

1. Obstoječe pogodnine (Geding) in stalne plače (Herrenschichten) se povisajo za 35 odstotkov. — 2. Pogodnine in stalne plače se določijo:

za profesionaliste in kopače dnevno na 18 K,

za mlajše kopače in vozače dnevno na 15 »

za delavke dnevno na 13 »

za mladostne delavce dnev. na 9 »

Če bi bil zaslužek manjši, se mora plačati označena minimalna plača. Da dobi minimalno plačo, mora delavec doseči najmanj

45 odstotkov storitve (Leistung), katero je dosegla njegova kategorija v letu 1917. Te obveznosti da oprostite samo zadržki, ki bi ga ovirali pri njegovem delu, kot pomanjkanje vozov, lesa, bencina in sploh obratnega materiala, ovire v odvažanju (slabe proge, ovire v savskem rovu in na separaciji), vročina nad 36 stopinj C v jami, plini, ogenj, voda, dež, hud prepah, ki bi delavcu bistveno otežilo delo. — 3. Vsem delavcem, ki ne dobe stanovanja v družbenih hišah, se plača stanarina, in sicer: samcu 15 K, rodbinam do treh oseb 20 K, rodbinam do petih oseb 25 K in rodbinam nad pet oseb 30 K mesečno. — 4. Rokodelcem se preskrbi orodje od družbe. Dokler rabijo svoje orodje, dobe za obrabo istega mesečno 10 kron.

Dne 22. marca je vlada nadaljevala razpravo o še nerešenih spornih vprašanjih med delavstvom in Trboveljsko premogovno družbo. Sklenilo se je: 1. da se izplača najkasneje do dne 15. aprila t. l. nastopni enkratni nabavni prispevek: delavcem in delavkam po 250 K, ženam po 250 K, otrokom po 100 K. — 2. Povišane plače in odškodnino za obrabo orodje je izplačati za dobo od dne 9. marca t. l. naprej. — 3. Da dobi delavec pravico do minimalne plače, mora doseči najmanj 75 odstotkov storitve (Leistung) njegove kategorije v letu 1917. — Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo se naroči, da prepusti kakih 25 barak za delavska stanovanja Trboveljski družbi.

Mirovni psvet.

LDU, Pariz, 26. marca. (DKU.) Agence Havas poroča: (Diplomatično situacijsko poročilo.) Vodniki državnikov so imeli v torek sejo po novem načinu. Ob enajstih dopoldne so se sešli pri predsedniku Wilsonu, ob treh popoldne pa pri Clemenceauju v vojnem ministertvu. Ti sestanki se bodo tako nadaljevali, dokler se ne rešijo vsi problemi, ki ovirajo hiter sklep miru. Različne vlade nameravajo tekom teh pogajanj omejiti poročevanje listom. V torek istom niso bila izdana nobena uradna poročila. Vse kaže, da vodilni državniki delujejo na skorajšnji sklep miru. Vprašanje vojnih škodnin je najvažnejši in najtežavnejši problem, ki čaka rešitve. Državniki so premostrvali ta vprašanja z vseh vidikov. Skoraj povsod vlada soglasje, izvzemši skupnih zahtev do Nemčije: o višini skupne vsote se državniki doslej še niso zedinili. — Najvišji svet mirovne konference se je pečal nato s položajem na Ogrskem in s posledicami, ki jih utegne imeti za Srednjo Evropo razširjenje boljševizma. Znatni napredki boljševizma so sedaj v resnici že razširjeni v polovici Evrope. Voditelji štirih delegacij so poročila o naraščajočih nemirih na jugovzhodu Evrope, posebno v okolišju Odese vzeli na znanje. — Po rešitvi vprašanja glede vojne odškodnine so se ministrski predsedniki zedinili glede problema nemško-francoske meje. Sedaj delujejo na to, da se mirovna pogodba podpiše čimprej. Ostane na še odprto vprašanje končne redakcije. Hkrati nadaljujejo posvetovanja o posameznih členih pogodbe o zvezi narodov. Ker je sedaj predloženi že nekaj dodatnih predlogov, bo treba izgotoviti novo besedilo.

LDU, Haag, 26. marca. (DKU.) Hollandsch Nieuws Bureau poroča iz Pariza, da so na Angleškem splošno prepričani, da more edinole skorajšnji mir zopet povrniti mir. Vsled tega hočejo sprejeti mir, ki predstavlja kompromis med Wilsonom in Clemenceaujem, da se svet ne pogrezne v kaos.

LDU, Berlin, 26. marca. (DKU.) Po Lokalanzeigerjevi vesti iz Lugana poroča »Corriere della sera« iz Pariza: Vsled ugotovitve, da je ogrska kriza neposredna posledica sklepa mirovne konference z dne 21. t. m. glede določitve mej med Ogrsko in Romunsko, je mirovna konferenca primorana izsiliti priznanje svojih sklepov. Značilno je, da je večerajšnji seji sveta četvorice prisostoval tudi maršal Foch. Zavezniki imajo v bližini Romunske znatne čete, in sicer orijentsko armado, romunske, čehoslovaške in jugoslovanske čete, ki bi lahko zasedle ogrske pokrajine, kakor to razsodi mirovna konferenca.

Preurat na Ogrskem.

LDU, Nauen, 25. marca. (Brezlično.) Najnovejša poročila iz Ogrske kažejo, da je prišlo na Ogrskem povodom zadnjega prevrata na več krajih do resnih nemirov, dasi zatrjujejo uradne vesti ravno nasprotno. V petek in soboto zvečer se je v budimpeštanskih ulicah mnogo streljalo, pri čemur je bilo precejšnje število mrtvih in ranjenih; državne železnice so bile zasedene in na več mestih so bile postavljene strojne in topovi. Častnike so ustavljali na ulici in jim trgali odlikovanja. Tudi plenilo se je posebno v trgovinah živil in pri juvelirjih. Komunistična vlada je ukazala internirati vse tujce. Velika množica prebivalcev skuša zapustiti Budimpešto, vendar se to posreči le malokateremu. Ljudski poverjenik za uk je izdal odredbo, da

so vse vstopnice vseh budimpeštanskih gledališč za četrtek in naslednje dni neveljavne; denar se vrne in večina teh vstopnic bo prodana potom strokovnih organizacij po znižanih cenah delavcem. Ljudski poverjenik za prehrano je ukazal, da se od 27. marca do 2. aprila ne sme nikakršno sveže goveje in svinjsko meso niti prodajati niti uživati. Kot nadomestilo se bo izdajalo meso v konzervah. Socializacija velikih podjetij baje hitro napreduje. Kakor javljajo vladni listi, vlada na deželi povsod mir in red. V skoro vseh večjih mestih so prevzeli socialisti mestno upravo in postavili direktorij. V Kečkemetu se je razen tega konstituiral tudi svet kmetov. Drugo poročilo pravi, da vlada v Budimpešti panika in da ne more biti govora o združitvi Ogrske z republiko svetov.

LDU Budimpešta, 26. marca. (DKU.) Ogrski korespondenčni urad javlja: Veliki prevrat se vrši širom vse Ogrske v najlepšem redu. Iz mnogih mest prihajajo poročila, da so ustanovili povsod direktorijum delavcev.

LDU Amsterdam, 26. marca. (DKU.) Reuter prinaša vest iz New Yorka, da se pečajo vsi tamošnji listi s položajem, ki je nastal na Ogrskem in da nikakor ne podcenjujejo njegove resnobe. Nekateri listi menijo, da ogrski prevrat ni nič drugega kakor inspiriran poizkus pretnejo boljševizma prisiliti pariško konferenco k milejšim mirovnim pogojem napram osrednjim državam.

LDU Rotterdam, 26. marca. (DKU.) »Daily Mail« javlja iz Pariza: Aliiranci so se vso soboto in nedeljo posvetovali o dogodkih na Ogrskem. Sklenili so, da stopijo v primeru oborožene zveze Ogrske s svetom v vojno stanje z Ogrsko, kolikor ni zasedene.

LDU Ženeva, 26. marca. (DKU.) »Journal des Debats« javlja: Povratak ameriških čet iz Bordeauxa v domovino je bil v soboto prekinjen. Pet transportnih parnikov, ki bi morali v soboto odpluti, se ni odpeljalo. »Temps« poroča o novih pošiljavah čet aliirancev na Ogrsko in v Rumunijo.

Razna poročila.

Jugoslovanski poslanik pri Wilsonu.

LDU, Belgrad, dne 26. marca. (JDU.) Iz Washingtona poročajo z dne 8. marca: Pomočnik državnega tajnika za zunanje posle Zedinjenih držav severoameriških je predsedniku Wilsonu v Washingtonu predstavil novoimenovanega poslanika Kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev v Washingtonu, dr. Slavka Gruiča. Poslanik je izjavil, da je srečen, ker stopa v redne zveze z ameriško vlado v času, ko stavijo zavezniki zmago in je izvršeno ujedinjenje naroda Srbob, Hrvatov in Slovencev. Dr. Gruič je sporočil globoko zahvalo svoje vlade za gmotno in moralno pomoč ameriške vlade in za priznanje naše kraljevine. Predsednik Wilson je pozdravil dr. Gruiča kot prvega predstavitelja nove dobe, ki je nastopila v Kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev. Poudarjal je, da ni v tej vojni noben narod pretrpel toliko nadlog in se odlikoval s tako hrabrostjo, kakor Srbi. Predsednik je pripomnil, da so po zmagi nastale nove težkoče in nove naloge, ki jih je treba premagati in rešiti v duhu svobode in humanitete. Wilson je končno naprosil poslanika, naj izrazi Njegovemu Veličanstvu kralju Petru in Njegovemu Visočanstvu regentu Aleksandru občudovanje ameriškega naroda, kakor tudi njegovo neomahljivo zvestobo.

Štefan Radić aretiran.

Zagreb, 26. marca. Sinoči ob 9. uri so bili aretirani predsednik seljačke stranke Štefan Radić in poslanca frankovske stranke prava dr. Pazman in dr. Prebeg. Pred aretacijo je bila pri Radiću izvršena hišna preiskava. Oficiozno se ta aretacija utemeljuje s tem, ker je Radić poslal mirovni konferenci memorandum, v katerem zahteva za Hrvatsko republiko in konstituentno. Memorandum sta podpisala tudi dr. Pazman in dr. Prebeg. Danes bi moral biti aretiran dr. Hrvoj, ki je tudi podpisal dotični memorandum. Govori se, da bodo aretirani tudi še drugi agitatorji Radićeve stranke. Danes je bila pri banu deputacija kmetov, ki je prosila, naj izpusti Radića, sicer ne morejo jamčiti za posledice. Kmetje grozijo, da ne bodo več dovažali živil na zagrebški trg, če ne izpuste Radića.

Poslanec Biankini.

Belgrad, 26. marca. Arhijerejski sabor je izvolil Nikolaja Velimirovića za škofa.

Clemenceau odstopi?

LDU Berlin, 26. marca. (DKU.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Ženeve: »Bureau Europa Press« javlja iz Pariza: Trdovratno se vzdržuje govornica, da namerava Clemenceau odstopiti, baje vsled raka in visoke starosti. V resnici je iskati vzrok v posledicah prevrata na Ogrskem in v napetosti med njim in Wilsonom. V zborniških kulorjih se govori, kakor poroča »Corriere della sera«, da bo njegov naslednik Briand.

Trgovske zveze med Čehi in Italijani.

LDU, Coitano, 25. marca. (Brezlično.) »Idea Nazionale« poroča: Genovski zavod

za trgovski promet Italije s Čehoslovaško pošlje v kratkem v Prago italijansko trgovsko komisijo, ki bo proučevala gospodarske razmere na praškem trgu z ozirom na živo potrebo, da se trgovske zveze med Italijo in Čehoslovaško uvedejo in uredijo.

Bivše avstrijsko vojno brodovje v Benetkah.

LDU, Lyon, 26. marca. (Brezlično.) Iz Benetk se poroča, da so v ponedeljek priplule v beneško pristanišče velike oklopnice nekdanje avstrijske vojne mornarice. Dasiravno je trdovratno deževalo, jih je pričakovala ogromna množica na obrežju in v gondolah. Vse mesto je v zastavah, ravno tako tudi ladje v pristanišču. Na krovu italijanske vojne ladje se je nahajal kralj, mornariški minister, državni podtajniki Foscari in Teso, dalje zastopniki senata in poslanske zbornice, kakor tudi poveljnik pomorskega okrožja. Na drugih ladjah so prisostvovali prihodni avstrijskih oklopnih francoski, angleški in japonski mornariški atašeji, mornariška misija Brazilije, general Badoglio, zastopniki raznih oblasti in časopisje. Bivše avstrijsko brodovje se je zadržalo pred cerkvijo St. Elisabeta del Lido. Navdušena množica je prirejela ovacije kralju, mornarici in Italiji, dočim so na ladjah piskale sirene.

Komunistične demonstracije na Dunaju.

LDU, Nauen, 26. marca. (Brezlično.) Na Dunaju so se vršile v nedeljo komunistične demonstracije. Kakor se javlja, je vse pod vtisom dogodkov na Ogrskem. Tudi oni, ki so bili do sedaj za nevtralizacijo Nemške Avstrije, so dozdevno prišli do prepričanja, da bi taka nevtralizacija, posebno z ozirom na težkoče med antantno, n bila ugodna za Nemško Avstrijo.

Sestava pruske vlade.

LDU, Nauen, 25. marca. (Brezlično.) Pogajanja med strankami pruske deželne zbornice o tvoritvi pruske vlade so privedla do rezultata, da bo sestajala nova pruska vlada iz večinskih socialnih demokratov in iz nemških demokratov ter iz centroma. Neodvisni socialni demokrati so za vstop v kabinet stavili nesprejemljive pogoje. Zahtevajo namreč vsa vrsta najradikalnejših socialnopolitičnih reform. Udeležba centroma na vladi je bila mogoča samo na ta način, da so mu zagotovili nekatere reforme na kulturno-političnem polju, dočim neodvisni socialni demokrati zahtevajo med drugim popolno in takojšnjo ločitev cerkve od države, odstranitev cerkve iz šol in takojšnjo uvedbo takozvane enotne šole. Ker imajo demokrati in večinski socialni demokrati v pruski deželni zbornici malenkostno večino desetih glasov, je moral vstopiti tudi centrum v vlado. Ministrsko predsedništvo prevzame dosedanjí ministrski predsednik Hirsch, minister za notranje stvari postane dosedanjí minister za pravosodje Heine, minister za finance Studekan in minister za poljedelstvo Braun ostane na svojih mestih. Druga ministrstva še niso zasedena. Imenovani ministri so pristaši večinske socialnodemokratske stranke. Govori se, da postaneta minister za pravosodstvo in minister za javno blaginjo dva pristaša centroma.

Politične novice.

+ V Trziču se je vršil v nedeljo, dne 23. t. m. popoldne v Društvenem domu shod S. L. S. ob obilni udeležbi tržkega in okoliškega prebivalstva. Shodu je predsedoval g. tovarnar Gregorec. O političnem položaju in programu S. L. S. je poročal dr. Ivan Stanovnik, o izobraževalni organizaciji in o Orlih pa predsednik Orlovske Zveze brat Ivan Podlesnik. Shod je sprejel naslednje resolucije: Pozivljamo Narodno vlado, da ustanovi v Trziču gospodinjstvo in meščansko šolo. Shod S. L. S. se izreka za vpeljavo proporcionalne volilne pravice v vseh javnih zastopih in za žensko volilno pravico. Vlada naj poskrbi, da se naši ujetniki čimprej povrnejo iz laškega ujetništva. Narodni zastopniki naj delajo na to, da se v naši državi izvede delavsko starostno zavarovanje. Zborovalci zahtevajo priklonitev vseh ozemelj, kjer prebivajo Slovenci, Hrvat in Srbi k edinstveni državi, obsojajo nečloveško ravnanje Italijanov z našim prebivalstvom v zasedenem ozemlju in pričakujejo pravično rešitev naših meja. Pozivljejo vlado, da dá v višjem šolskem svetu primerno zastopstvo krščansko mislečemu učitelstvu in ljudstvu. Vladi pozivljejo, da preskrbi za trg Trzič potrebnega živeža. Zahtevajo odpravo vojnih central.

+ Koroški Nemci oropali grad vladnega predsednika dr. Brejca. (LDU) Dež. predsednik za Slovenijo, dr. Janko Brejc, ki ima svoj uradni sedež v Ljubljani, je posestnik graščine Griesserhof v koroškem okraju Št. Vid ob Glini, blizu Brež. Dejstvo, da je hotel dati v gradu ostalo obleko in perilo kakor tudi pohištvo odpeljati v Ljubljano, je porabil breški Bauernbund, da bi si ohladil nad osovraženim vodite-

ljem Slovencev svoje nikdar zatajeno sovrastvo. Na sv. Jožefa dan je občinski tajnik micheldorfski pred cerkvijo uradno oznanil, da naj pridejo k občini vsi, ki hočejo kaj imeti od Griesserhofa. 21. marca jutraj je prišla na micheldorfski kolodvor uradna občinska komisija in je dala, overjena, da bo med predsednika dr. Brejca blagom, pripravljenim za selitev, naša bogsigavedi kako zalogo živil, odpreti vse zaboje in svežnje, ne da bi bila k temu pozvala kakega graščinskega zastopnika. Vplenili so 4 kokoši, pol kilograma mandelnov, 3 kg 40 dkg pšeničnega zdroba, 8 zavojev kavnega nadomestila, nekaj steklenic malinovca itd. Ko je občina na ta način s pretvezo »zaplembe«, do katere ni imela najmanjše zakonite pravice, zagrešila plenitev, je vdrlo za opoldanskega odmor približno 50 delavcev iz Micheldorfa z ženskami in otroki v graščino, da bi izvršili to, za kar jih je občina na dan sv. Jožefa z uradnim pozivom in potem še po lastnem zlem zgledu izpodbujala: oplenili so grad in odnesli iz njega vse, kar so mogli dobiti. Upirati se jim ni mogel nihče, ker je bila grajska služnjač vsled divjega nastopa kričečih in pretečih vlomiteljev oplašena in se je bala za življenje, ker se je govorilo, da so plenilci oboroženi. Skoda, ki jo je dr. Brejcu povročila ta posledica nečloveškega hujskanja, katero nemška vlada trpi in ki se mesec za mesecem, dan na dan z govorjeno in pisano besedo uganja zoper koroške Slovence, se ne da lahko oceniti, ker so roparji odnesli med drugim tudi dragocene starine, starinsko orodje, lovške trofeje itd.

+ Ententina komisija, ki je preiskovala takozvane »ljubljske in zaloške dogodke«, je večeraj končala svoje delo. O uspehu še ni uradnega poročila.

+ Za zbliznanje pravoslavne in katoliške cerkve. Arhimandrit samostana Bukova v Srbiji, Okanović, predsednik društva redovne duhovščine, je izdal deklaracijo o obnovi pravoslavne cerkve, ki jo je poslal narodnemu predstavništvu. V njej zahteva obnovev peškega patriarhata, toleranco vseh ver, delo za zbliznanje pravoslavne in katoliške cerkve, reformo bogoslužja in življenja duhovščine, izenačenje in nacionaliziranje koledarja, narodni jezik v cerkvi, odstop kompromitiranih škofov in metropolitov Demetrija.

+ Potreba časnikarske agencije. Povodom nevolje med poslanci nad »Jugoslovanskim dopisnim uradom« v Belgradu radi »alarmantnih vestí«, ki jih je razširjal, priobčuje »Pravda« uvodnik, v katerem opozarja na nujno potrebo, da se v Belgradu ustanovi velike zasebna časnikarska agencija. Take agencije obstojajo v vseh modernih državah in vsaka država podpira njih delo. Tako je dolžnost tudi naše vlade, da ustvari taki agenciji vse predpogoje za uspešno delo. Današnji tiskovni urad v zunanjem ministertvu, ki je docela birokratičen in ne odgovarja zahtevam časa, naj se razpusti in ustvari poseben odsek za zvezo z domačim in inozemskim časopisjem.

+ Italijani in Nemci v Mariboru. Laški časopisi poročajo iz Maribora, da žive člani tamošnje laške misije v najboljših odnosih z mariborskimi Nemci, ki so baje takoj spoznali, da jim prinašajo Italijani svobodo in zaslombo pred barbarskimi Slovenci, ki zatirajo na vse mogoče načine tamošnje nemško prebivalstvo. Pričakuje se pomnožitev antantnih čet v Mariboru. Nov dokument laško-nemškega pobratimstva proti pravičnim jugoslovanskim težnjam. (P. P.)

+ Italijani o spomenici laške mirovne delegacije. Spomenica laške mirovne delegacije v Parizu, v kateri prezirajo Italijani svoje imperialistične zahteve, je predmet mnogih in obširnih komentarjev laških časopisov. Nekateri, kakor »Secolo«, »Corriere della Sera«, niso zadovoljni z vsebino te spomenice, zlasti pa ne z navedenimi argumenti, ki lahko škodujejo laški stvari. Zahteve italijanske delegacije, pravi »Secolo«, bi bilo treba podpreti v vsakem oziru s pravičnimi in faktičnemu dejanskemu stanu odgovarjajočimi razlogi, brez privlake aneksionizma, kar se je sicer glede slovenskega Krasa zgodilo (!?), ne pa glede Dalmacije. Strategični oziri pa danes ne morejo dati prave podlage za aneksije. Vprašanje je tudi, če more strategična meja v resnici zasigurati bodočnost države. »Il Secolo« priznava imperialistični značaj laških težepi, seveda samo glede Dalmacije, med tem ko za goriške Slovence ne priznava istega razloga, ker so ti, kakor pravi, sami »naseljenci«. Čisto laška logika, kar velja za Dalmacijo, ne sme veljati za Slovence. »L' Idea nazionale« pa zahteva aneksijo cele Dalmacije, ker se Italijani ne morejo zadovoljiti s kakimi garancijami Jugoslavije, te barbarske države, katere elementi nimajo smisla za pravico, red in kulturo. Take garancije more dati pač Italija kot kulturna država Jugoslovanom (!?), ne pa ti Italij; zaradi tega je najboljša jamstvo za sigurnost in sveobodni razvoj dalmatinskih Italijanov aneksija cele Dalmacije (P. P.)

+ Laške laži o Solitu. »L' Idea nazionale« prinaša vrsto lažnivih poročil o po-

stopanju »infamnih« jugoslovanskih oblasti v Splitu. Te so odslovile vse uradnike italijanske, nemške, češke in turške narodnosti, ki niso hoteli služiti v Jugoslaviji, stvar, ki se sama ob sebi razume. Lahi seveda vidijo v tem barbarsko predrznost. Prebivalstvo umira baje vsled nemarnosti jugoslovanske vlade, ki se ne briga za aprovizacijo. Šele »usmiljena« Italija je rešila ubogo ljudstvo in mu delila živila zastonj. Da se je to zgodilo samo v svrhu propagande in korupcije, laški hujšak seveda ne pove. Najlepše pa je, kar navaja »Idea« kot povod okupacije mesta Splita po Italijanih. Jugoslovani baje niso poravnali kupno ceno za premost, ki so ga dobivali iz ozemlja, že zasedenega od italijanske armade, na kar se jim je dodaja premoaga ustavlja. Seveda je bil vsled tega ustavljen tudi železniški promet, in ker se to protivi določbam premirja, sklenjenega med Italijo in Avstrijo, nudila se je Italiji krasna prilika (»magnifica occasione«), da zasede tudi mesto Split. Tako priznavajo Lahi sami svojevoli in nesramno samopasnost, s katero postopajo proti Jugoslovanom. (P. P.)

+ V št. Vidu pri Zatičini se je vršil na praznik Marijinega Oznanenja veličasten shod V. L. S. Zborovanje vodil g. učitelj Lovro Jevnikar, ki je v pozdravnem govoru pohvalil strankarsko zavednost naših Dolenjcev in pozival, da se do zadnjega moža združijo v ustanovljeni Kmetijski Zvezi. Na shod je prihitelo nad 600 vrlih mož in žena. O političnem položaju, o gospodarskem programu S. L. S. in o stanovski organizaciji je poročal dr. Ivan Stanovnik. Shod je z živahnim pritrjevanjem sprejel resolucije, ki so bile sprejete teden prej tudi na našem shodu v Vel. Gabru.

+ Izvrševalni odbor Bohinjske Kmetijske Zveze je v svoji prvi seji, ki se je vršila 23. marca 1919 v Češnjici obravnaval med drugim sledeče: 1. Sprejela se je resolucija, da komisija za agrarne operacije v Ljubljani še ostane, in priporočala previdnost pri projektirani komisiji zemljišč. 2. Odposlala se je prošnja na poverjeništvu za kmetijsko glede letošnje pašnje po erarskih gozdih in deželnemu predsedništvu glede inženjerja, ki naj napravi načrt in proračun za elektriko za ves Bohinj. 3. Priporočili sta se prošnji interesentov zadevajoči pot na Koprivnik in razdelitev nekega sveta podobne Češnjici. 4. Okrajnemu glavarstvu se je odposlala želja za zopetno ureditev uradnih dni in sicer enkrat na Bohinjski Bistrici, drugič v Srednji Vas. 5. Pozvalo se je deželno vlado, da pravočasno preskrbi cepilo proti rdečici ter naroči živinozdravniku, da cepi vsaj koncem maja povsod v Bohinju, ne izključajo oddaljenega Koprivnika.

+ Italijanska nasilja v Dalmaciji. Splitska »Nova Doba« priobčuje dopis iz Zadra od dne 17. marca, ki med drugim poroča: Po napadu italijanske drhali na bogoslovno in Jugoslov. čitalnico je nastala v mestu največja napetost. Jugoslovani se ne čutijo varnimi niti priti na ulico. V noči od sobote na nedeljo je začela italijanska okupacijska oblast s prvim terorjem. Najprej so zaprli poslanca Biankinija, nato pa še ostale voditelje dr. Desnovo, dr. Machieda, J. Tončiča, dr. Jablanovića, prof. Parento in pravnik Pilića. Zjutraj so vse spravili na torpedovko, na kateri so že bili aretiranci iz Šibenika, in jih odvedli v Italijo. Pravijo, da jih konfinirajo na Sardiniji. Po zaporih je še polno političnih jetnikov, ki čakajo razprave; med njimi 10 kmetov iz Lumarde na Korčuli, ki so toženi, da so v vili nekega italijana razbili ilovnat vazo! Istotako še vedno drže v zaporu splitskega bogoslovca Rubića kot talca za nekega drugega bogoslovca, ki je Italijanom z okna bogoslovne pisarne pokazal roge. — Dopis iz Šibenika od istega dne se glasi: Danes aretacije nekoliko pojenjavajo, toda absolutizem s svojo železno roko še vedno pritiska na pokrajino. Tudi danes je še vojska konsignirana, a top naperjen proti Poljani in Sokolu, še ni odstranjen. Mesto je polno vojakov, po ulicah hodijo ojačene patrole. Vsi vojniki, v službi in izven nje, imajo puške. V Kninu in kninski okolici so do tega časa pozapri 26 najuglednejših kmetov. V Šibeniku pripravljajo že drugo listo. Italijanaši slave orgije. Iz pogovora z višjim italijanskim častnikom je poročevalec razbral, da se vse aretacije in deportacije vrše edino-le v svrhu jamstva za dalmatinske italijanaše.

+ Manifest bosenske socialne demokracije. Socialisti v Bosni in Hercegovini so sklenili osnovati »Jugoslovansko socialnodemokratsko stranko« in »Splošno delavsko zvezo« kot strokovno organizacijo. Izdali so manifest, ki poziva delavstvo v novoosnovani organizaciji.

+ Francoski duhovniki vojaki. Izmed francoskih duhovnikov, ki so služili kot vojaki na fronti, je prejelo 252 Légion d'honneur, 383 vojaško svetinjo, 7848 vojni križec. Padlo je 3276 duhovnikov.

+ Za odpravo celibata učiteljc na Češkem pripravljala češka vlada zakonski načrt. Vsi merodajni činitelji so za odpravo. Rešiti je treba le še vprašanje o pravicah otrok po umrlih poročenih učiteljih, kakor snloh pravno stališče poro-

čenih učiteljc, posebno tudi vprašanje o substituciji začasa materinstva.

+ Za Veliko Prago. Praški upravni svet je sklenil naprositi vlado, naj čim prej ustanovi Veliko Prago, tako da se bodo vršile volitve že po združitvi.

Slovenskim visokošolcem!

V Zagrebu se je ustanovila 19. t. m. na občnem zboru akademikov vseh struj, brez razlike svetovnega naziranja, Stanovska zveza slovenskih akademikov z začasnim sedežem v Zagrebu.

Odbor se je konstituiral tako-le:
Predsednik: Omahen Gustav, stud. pharm.

Podpredsednik: Prelog Vinko, stud. iur.

Tajnik: Ponikvar Adolf, stud. iur.

Blagajnik: Stiplošek Fran, stud. phil.

Revizorja: Čarf Miloš, stud. phil., Petkovšek Stanko, stud. phil.

Odborniki: Fedrausperg Gregor, stud. med., Macarol Ivan, stud. iur., Perko Milan, stud. med., Trdina Jarež, stud. med.

Namen S. Z. S. A. je, zastopati koristi stanu in poedincev napram merodajnim faktorjem ter sodelovati pri podpornih akcijah.

Zveza vodi natančno evidenco vsega slovenskega dijaštva v informativne svrhe. Člani so Slovenci, vpisani na kateremkoli učilišču visokošolskega značaja, ki prijavijo pristop in plačujejo članarino, znašajočo polletno 5 ron.

Vsa akademična društva v inozemstvu, kakor tudi posameznike, ki niso člani nobenega akad. društva, ali ki študirajo doma, pozivljamo, da vstopijo v našo Zvezo in pošljejo članarino na naslov S. Z. S. A., Zagreb, Kaptol 16. kjer debe tudi vse potrebne informacije. Društvom se dopoljuje na zahtevo Zvezina pravila.

Apeliramo na vso našo javnost, zlasti na našo vlado in podobna društva, da nam gredo na roke pri vseh naših akcijah in prireditvah.

Stanovska Zveza Slovenskih Akademikov, Zagreb.

Dnevne novice.

— Jugoslovanskim časnikarjem! V nedeljo ob 10. uri dopoldne se vrši v restavraciji hotela »Union« v Ljubljani ustanovni občni zbor jugoslovanske časnikarske organizacije. Ker bo to strogo stanovska organizacija, so vabljeni vsi jugoslovanski časnikarji brez ozira na politično stališče listov. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— Imenovanja. Bivši poverjenik za kmetijstvo prelat Andrej Kalan se imenuje načelnikom oddelka za kmetijstvo. Mesto ravnatelja tega oddelka se razpiše. — Za ravnatelja na državni realki v Ljubljani se imenuje sedanji vodja tega zavoda profesor Josip Mazzi. — Profesor dr. Martin Gorjanec na državni gimnaziji v Novem mestu se pomakne v VIII. činovni razred s pravoveljavnostjo dne 1. januarja 1919. — Namestni učitelj na državni realki v Idriji dr. Andrej Snobj se imenuje za stalnega učitelja verouka istotam. — Politični pristav II. razreda Friderik Viber iz Bosne se sprejme v službo politične uprave v Sloveniji in imenuje provizornim koncipistom. — Pogodbeni uradnik pri državni komisiji za preživljanje v Ljubljani Franc Podrekar se imenuje za oficijala v X. činovnem razredu, I. plačilna stopnja.

— Josip Okorn, absolvent učiteljskega v Ljubljani, se imenuje strokovnim praktikanom za čebelarstvo pri oddelku za kmetijstvo. — Za kancista v XI. činovnem razredu se imenujeta pisarniški višji oficijant Janez Šabec in pisarniški oficijant Franc Urlep. — Vrtnarju botaničnega vrta Francu Juvanec se dovolijo prejemki XI. činovnega razreda državnih uradnikov. — Za uradni slugi se imenujeta pomožni slugi pri poverjeništvu za socialno skrb Leopold Nabernik in Ivan Zidan. — Profesor dr. Rihard Zupančič se sprejme začasno v državno službo in se dodeli poverjeništvu za uk in bogočastje.

— Knjižnica bodočega vseučilišča in tehnike v Ljubljani. V svrhu nabave knjig za vseučilišče in tehniko v Ljubljani je dovolila vlada večji kredit.

— Sanje in paberki. Prihodnje dni izide v Ljubljani zbirka francoskih pesmi, ki jo je priredil g. prof. Meurville. Obsegala bo poleg kakih petnajst prav lepih pesmic g. Meurville tudi lepo število prestav iz slovensčine (Prešeren, Jenko, Gregorčič). Ker bo ta knjizica prvo delo te vrste, ki se tiska na jugoslovanskih tleh, zasluži mnogo pozornosti od strani slovenske inteligence, ki se zlasti zadnje čase zanima za ta romanski jezik in si prizadeva ustvariti kolikor mogoče prijateljske odnose med slovenskim in francoskim narodom. Torej čitajte! Naslov knjigi bo: Réves et glanes, vers libres, chansons, poésies (Sanje in paberki, prosti verzi, pesmi, poezije).

— Umrl je v Horjulju (v vasi Ljubogojni) 15. marca obče spoštovani, 72 let stari Tomaž Zdešar, oče znanega misijo-

narja dr. Antona Zdešar-ja. Pokojni je bil mnogo let cerkveni ključar župne horjuljske cerkve, prej pa tudi več let župan, sodeloval je tudi pri združništvu, bil je načelnik posojilnice; odločen katoliški mož in vzoren oče svojim otrokom in skrben gospodar. Obilna udeležba domačinov ob njegovem pogrebu 17. marca je pričala, kako so ga vsi spoštovali. Bog mu daj za služeno plačilo za toliko dobrih del.

— Kurirska služba Ljubljana — Belgrad. Med Ljubljano in Belgradom se je vpeljala redna kurirska služba za pošiljanje uradov in javnih korporacij. Kurir odhaja iz Ljubljane vsak ponedeljek odnosno četrtek zjutraj in se vrne v sredo odnosno soboto. Pošiljanje za kurirja v Belgrad je oddati najkasneje v nedeljo do 10. ure dopoldne, odnosno v sredo do 5. ure popoldne pri ravnateljstvu pomožnih uradov deželne vlade na Bleiweisovi cesti.

— Tovarniško delavstvo na Jesenicah in Dobrovi. V aprovizacijske namene tovarniškega delavstva je dovolila vlada do preklica od 1. aprila t. l. dalje iz državnih sredstev mesečna podpora 150.000 K, ki se nakezuje okrajnemu glavarstvu v Radovljici, da jo porabi v to svrhu v smislu dogovorov med delavstvom in podjetjem. — Ukrene se potrebno glede dobave premoaga za obe tovarni.

— Vrhnika. Skrajni čas bi se bil, da bi v Jugoslaviji pomedli s starimi štampiljami. Tako se razpošiljajo od okrajnega glavarstva še vedno dopisi s štampiljo: »C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani«. Na Vrhniki v davčnem uradu imajo še vedno slovensko-nemško štampiljo. Čemu vse to, ko se temu nedostatku odpomore na lahek način, da se ono, kar je preveč odreže ali odstrga. Ni preveč, če se to ožigosa kot skrajna malomarnost v narodnem oziru. Proti takim uradnikom naj bi pristojne oblasti z vso strogostjo nastopile, ker nekateri se nikakor ne morejo z lepa privaditi na samoslovensko besedilo.

— Poziv invalidom južne železnice in njih vdovam. Prejeli smo: Poziva se vse imenovane, da predo takoj po odlok (Bescheid der Unfallcassa) in ga prinesejo s seboj, da se sestanemo za par minut v soboto, dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne v Zvezdi. Z odlokom gremo potem skupno na pristojno mesto, da dobimo vendar že enkrat naš denar. Nočemo več beračiti za svojo lastnino, katero smo sami plačevali!

— Stanarinske doklade za repatriirane uslužbence. Z naredbo št. 349 (Uradni list L) je deželna vlada določila, da dobje repatriirani državni nameščenci za februar in marec po 100 K, oziroma 80 K kot stanarinski prispevek. Uradni list LVI prinaša naredbo št. 386, ki podaljšuje rok za izplačevanje prispevkov za dvojnjo gospodinjstvo od konca marca do konca avgusta. Na stanarinsko doklado se je pri tem popolnoma pozabilo, tako da ostanejo uslužbenci 1. aprila in dalje brez tozadavne doklade, čeprav morajo živeti pod še neugodnejšimi pogoji kot do sedaj. Ker se je ta zadeva očitvidno prezrla, se merodajni faktorji opozarjajo, da nedostatek čim prej popravijo.

— Brezposelnost se po tozadavnem naročilu in informacijah ministrstva za socialno politiko svare pred potovanjem v Srbijo. Dela tam za enkrat ni dobili nobenega in vlada med srbskimi delavci samimi velika brezposelnost. — »Državna posredovalnica za delo« v Ljubljani.

— »Državna posredovalnica za delo« (Podružnica za Ljubljano in okolico). V preteklem tednu (od 16. do 22. marca t. l.) je iskalo dela 191 moških in 62 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 243 moških in 40 ženskih delavskih moči. Posredovanje se je izvršilo 77. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919 do 22. marca 1919 iskalo dela 3667 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 3481 delavcev. Posredovanje se je izvršilo v tem času 791. — Delo iščejo: pisarniške moči (119), trgovski uslužbenci, slugi, mizarji, kolarji, ključavničarji, kovači, slikarji, pleskarji, čevljarji, krojači, tovarniški delavci, natakarice, služkinje, peki, mlinarji, mesarji. — V delo pa sprejme posredovalnica: zidarje (111), tesarje, navadne delavce, delavce za tov. za čevlje, krojače, čevljarje, kleparje, služkinje, šivilje in razne druge obrtnike.

— Popravljamo. V torkovem uvodniku »Tržaško vprašanje«, ki ga je spisal naš stalni sodručnik Al. R., je tiskarski štrajk v boju s korektorjem vendar le zmagal. V resoluciji nove tržaške meščansko-liberalne stranke se mora glasiti: »da resno opozarja vlado, parlament, časopisje in vso javnost Italije na težko in upravičeno nezadovoljnost odrešenega ljudstva radi počasnosti, s katero obravnavajo vitalne probleme oni, ki bi se morali z ljubeznijo in proučevanjem požuriti, da jih rešijo o interese odrešenih ozemelj in vse Italije«. Ob koncu članka se mora glasiti stavek o Trstu: »ali ostane pod Italijo in je njegov propad gotovo dejstvo, ali pa se združi z nasledjem (najsi bo to na katerikoli način, tudi kot svobodno, — (ne svetlovno — mesto).«

— Usmiljenke v Sarajevu. Strežbo bolnikov v deželni bolnišnici v Sarajevu so prevzele usmiljene sestre iz Zagreba.

— Stalno narodno gledališče v Sarajevu otvorilo začetkom aprila t. l. Priprave vodi g. Nadvornik, bivši režiser zagrebskega gledališča.

— Tobak je v čeških deželah državni monopol in ga smejo saditi samo na Slovaškem.

Ljubljanske novice.

Ij Krekova prosveta je ustanovila v svojem društvu — »Odsek za trgovske in pisarniške nastavljenke«. Vse gospodične se uljudno vabijo, da pristopijo k temu odseku, ki jim bo vedno nudil poučnih predavanj in primerne razvedrila. V nedeljo, dne 30. marca ob 6. uri zvečer vprizori prvi dve igri v društvenih prostorih v Alojzeviču prtiličje levo.

Ij »Družabni klub«, ki je moral vsled vojske prekiniti svoje lepo začeto delovanje, vabi člane in prijatelje na občni zbor, ki se vrši v soboto, 29. marca ob pol 8. uri zvečer na verandi poleg velike dvorane hotela »Union«. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo revizorjev in sklepanje o računskem zaključku. 3. Določitev članarine. 4. Revizija pravil. 5. Raznoterosti. — Po občnem zboru prosta zabava. — Ing. Remec, tč. predsednik.

Ij Preložitev južnega kolodvora. Južni kolodvor tvori nepremostljivo oviro za naravni razvoj Ljubljane proti severu ter za medsebojni promet med severnim in južnim delom mesta. Vlada je sklenila, da se čimprej skliče enketa, ki bo to vprašanje proučila in določila smernice za principijelno rešitev preložitve. V enketi bodo zastopane poleg deželne vlade, mestna občina ljubljanska, uprava južne in državne železnice in trgovska in obrtniška zbornica. Upravi južne železnice se naroči, da na podlagi temeljnih sklepov gorenje enketete brez odloga takoj prične proučevati vprašanje opustitve južnega kolodvora in gradnje novega centralnega kolodvora na ljubljanskem polju v podrobnem ter da čimprej, najkasneje pa v teku tri četrt leta izdeja v sporazumu z državno železniško upravo za to potrebne generalne načrte.

Ij Prehrana. Mestni občini ljubljanski je dovolila vlada najetej posojila 2.000.000 kron v aprovizacijske namene. Jugoslovanskim železničarjem se dovoli prejemanje živil za cene, ki so jih zanje plačevali meseca januarja t. l. Diferenco med temi in dnevnimi cenami pokrije deželna vlada.

Ij Zadruga mesarjev v Ljubljani naznanja javnemu občinstvu, da je sklenila na svojem sestanku dne 23. marca, da se bo govejo meso prodajalo le ob sredah in sobotah. Vse mesnice brez izjeme ostanejo druge dneve zaprte. Zadruga je prepričana, da se dá s tem živina prihraniti.

Ij Dognalo se je, da neka oseba pobira denarne prispevke pri občinstvu v imenu tukajšnje Komande mesta (štacijskega poveljstva) v nepošteno namene. Občinstvo se opozarja, da ni nikdar bila in ni nobena oseba podoblaščena pobirati denar v katerikoli svrhe od imenovanega poveljstva. V slučaju, da je Komanda mesta (štacijskemu poveljstvu) vplačati kake vsote, naj se iste vplača neposredno v uradu Komandant mesta (štacijski poveljnik): Polak m. pr.

Varujte našo planinsko floro!

Kras naših planin, gorá in hribov so mnogovrstne cvetice, med njimi nekatere silno znamenite in redke vrste, ki se dobé le še malokje na svetu. — Ena izmed najredkejših cvetk je znameniti Blagajevi volčin (Daphne Blagayana), imenovan tudi »kraljeva roža«.

Ta krasna cvetka, znana botanikom — če se ne motim — šele od leta 1821. in imenovana po grofu Blagayu (Polhov gradec); začenja cveteti koncem marca. Nahaja se na grebenih Jeterbenka (Sv. Katarina), Grmade in Smolnika nad Polhovim Gradcem), tupatam tudi po sosednih hribovih. Ta znamenita cvetka se je razpošiljala od nas v znanstvene namene celo na Francosko in Angleško, v Pariz in London. Dobi se menda le še nelje v Bosni; da bi jo bili zasledili tudi kje drugje, mi ni znano. Tej plemeniti cvetici preti že nekaj let pogin. Nevešči ljudje jo naravnost hočejo uničiti s tem, da jo rujejo s koreninam vred. Zenske jo prinašajo na trg kar po cele košare in nedeljski izletniki se vračajo ponavadi odeti v cvetje, kakor znane živali, ko se vračajo jeseni s planinske paše. Na nekaterih krajih, kakor nad cerkvijo Sv. Marjete, kjer je včasih bujno cvetela, se je res že docela zatrla.

Nič bolje se ne godi drugi kraljici naše planinske flore: planiki (Edelweiß). Tudi ta je ponekod že popolnoma iztrebljena.

Navedel sem poleg drugih cvetic, ki so lepota naših planin in gorá, raznih orhidej, rododendrona, encijana itd., imeno-

ma le gorenjih dvoje prvakinj, ker stojita Blagajevi volčin in planika pod zakonitim varstvom.

Po zakonu z dne 28. maja 1898, dež. zak. št. 28, se kaznuje izruvanje s koreninami z globo od 2 do 50 kron, odnošno z zaporom do 5 dni. — Na tozadevne prestopke mora po § 5. navedene postavbe paziti orožništvo, v Ljubljani pa policija.

Ker ne vem, v koliko vrše ti organi svojo dolžnost, — za svojo osebo sem prepričan, da povečini navedene postavbe niti ne poznajo, — zato naj apeliram na javnost in ljudstvo samo, predvsem na turiste in izletnike sploh, da skrbje za javno varstvo planinske flore. — Pustite naravi njeno lepoto! — Tri cvetke za klobuk, dve v gumbico, — Naj zadostuje izletniku in turistu. — Kdor pa misli, da mora nositi cele košare cvetja, temu bi priporočal, da se ponudi ob košnji planin za kosca. F. K.

Nalove

SOCIALNI DEMOKRATJE V JLS.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Socialni demokratje so stopili v opozicijo. Doslej so podali svoje ostavke osrednji vladi v Belgradu poverjeniki Kristan, Prepeh in Bukšek.

Belgrad, 26. marca. Danes je med sejo parlamenta podal pismeno ostavko v roke ministrskega predsednika Protiča minister Korač.

SOCIALNI DEMOKRATJE V BOJU PROTI JDS.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Med socialnimi demokrati in JDS se vrši v parlamentu hud boj. Hrvatski in srbski socialisti napadajo Pribičevića, slovenski pa slovenske liberalce.

JURAJ BIANKINI POSETIL JUGOSLOVANSKI KLUB.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Danes je posetil Jugoslovanski klub poslanec Biankini v spremstvu dr. Ljubića, načelnika finančnega odseka deželne vlade v Splitu. Biankini je prisrčno pozdravil klub, a dr. Ljubić je poročal o razmerah v Dalmaciji.

JUGOSLOVANSKI KLUB ZA SVOBODO DELAVCEV.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Včeraj je posetilo Jugoslovanski klub predsedstvo Jugoslovanske Strokovne zveze, ki je protestiralo proti postopanju socialnih demokratov, ki člane JSZ. mečejo iz tovarn. Klub se bo energično zavzel za svobodo delavcev.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PROTIČ O POLOŽAJU.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. V današnji seji je govoril ministrski predsednik Stojan Protič. Naglašal je, da je v naši mladi državi več reda kot drugod. Očital je socialistom, da na Madžarskem more ljudi brez sodbe. Sicer pa je tam diktaturo proletarijata proglasil grof Karolyi sam. Vlada dopušča vsak govor, ki apelira na razum, ne bo pa dopuščala govorov, ki podžigajo strasti. Mi smo svobodni, toda hočemo red in disciplino! Obkoljeni smo od vseh strani, treba nam je zato dobre vojske.

FINANČNI MINISTER POROČA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Danes popoldne je izpopolnil finančni minister svoje poročilo. Govoril je o valutnem vprašanju ter o žigovanju bankovcev. Pravi, da je bilo to le varnostno sredstvo. Sedaj moramo zamenjati bankovce avstro-ogrške banke z našim lastnim denarjem, ki se bo tiskal v Zagrebu, Pragi in Parizu. — Važno sredstvo je tudi zmanjšanje cirkuliranja bankovcev. Naš položaj se bo zboljšal, ker smo agrarna država in bomo s svojimi izdelki pomagali.

STARČEVIČANCI PROTI ARETACIJI RADIČA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. V svojem govoru je Starčevićanec dr. Matko Laginja omenjal aretacijo Stjepana Radiča, dr. Pazmana in Prebega. Izjavil je, da je to v protislovju z imuniteto poslancev hrvatskega sabora. Starčevićanska stranka se bo borila za svobodo narodnih zastopnikov.

PRIBIČEVIĆ SE ZAGOVARJA.

Njegova odgovornost.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Popoldne je govoril minister za notranje posle, Pribičević, ki je odgovarjal na napade Starčevićancev in socialistov. Shodi socialistov v Banatu, Btčki in Baranji so bili prepovedani, ker bi se imeli vršiti v okupiranem ozemlju. Shod uradnikov v Zagrebu je bil prepovedan, ker ni bilo garancij, da se ne bo govorilo o štrajku.

Glede Radičeve aretacije obžaluje le, da Radič ni bil že prej prijet, ker je rovaril proti državi. Dr. Pazman in dr. Pre-

beg pa sta bila prijeta, ker sta na mirovno konferenco poslala spomenico zoper edinstveno državo. Za vse te ukrepe sprejema on odgovornost.

PRIHODNJA SEJA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Ker spor glede mandatov v Bosni ter v Banatu, Bački in Baranji še ni poravnat ter ima verifikacijski odbor dokončati svoje delo, se seje odgode do torka. Prihodnja seja bo v torek ob 10. uri popoldne.

POPOLNITEV KABINETA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Glede popolnitve kabineta se vrše že dva dni pogajanja s Starčevićanci. Sporazum še ni dosežen.

Belgrad, 26. marca. Pogajanja za rekonstrukcijo kabineta se nadaljujejo. Naprednjaki še niso izpolnili mesto ministra za prehrano. Sporazum pa se bo dosegel.

SOCIALNI DEMOKRATJE ZA OBRAMBO JUGOSLOVANSKE ZEMLJE.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. marca. Današnji govor socialnega demokrata Bukšeka je bil značilen. Izjavil je, da so dogodki v Pešti bili namenoma vprizorjeni. Protivi se, da bi jugoslovanska vojska nastopila proti Mažarom, razen v slučaju obrambe meja našega ozemlja.

NEMŠKE TOLPE NAPADLE KAPLO.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Maribor, 26. marca. Šinoci (25. t. m.) so se navalile nemške tolpe na jugoslovansko orožniško postajo na Kapli pri Arvešu. Po kratkem boju so se jugoslovanski orožniki umaknili premoči in so prepustili naše postojtnke Nemcem. Orožniki so danes jutraj dospeli v Maribor in so poročali, da so se upora udeležili predvsem nemški kmetje iz arveške okolice. Danes proti večeru je jugoslovansko vojaštvo, poslano iz Maribora, Kaplo zopet zavzelo. Upornim nemškim kmetom se bo naložila ostra kontribucija.

NAPOVEDANA VSTAJA V MARIBORU IZOSTALA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Maribor, 26. marca. Napovedane vstaje proti Slovincem v Mariboru danes ni bilo. Ko so Nemci zagledali strojne puške in naše vojake, so se poskrili. Ugotovljeno pa je, da so dospeli iz Gradca v Maribor voditelji graških komunistov. Sicer pa se v Mariboru in okolici mir ni krav nič kalil.

100.000 JUGOSLOVANOV UMIRA V LAŠKEM UJETNIŠTVU.

LDU Maribor, 26. marca. Danes se je pripelalo skozi Maribor 45 jugoslovanskih ujetnikov na povratku v domovino iz italijanskega ujetniškega taborišča Ottaiano pod Vezuvom. Bili so to večinoma medicinci in vojaški duhovniki. Med njimi je tudi vojni župnik Škrjanc slovenskega 17. pešpolka, kateremu je tudi nektj časa poveljeval. Izmed 45 jugoslovanskih ujetnikov 12 Slovencev, drugi so Hrvati in Srbi. Na potu so že tri tedne. Vozili so se skozi Švico in Tirolsko. Na potu skozi Schwarzach pri Pongavi so srečali vlak bivšega cesarja Karola, ki potuje v spremstvu angleških častnikov v Švico. Včeraj so dospeli v Beljak, kjer so bili izredno prijazno sprejeti. Beljačani so očitno skušali zbuditi ugoden utis pri potovalcih. Preko Tribiza niso smeli potovati, temveč so se morali voziti preko Bruka in Gradca. V ujetništvu so ravnali Italijani z njimj skrajno brezobzirno. Na Sveti dan so dali častnikom jesti konjsko meso. Na protest so se Italijani izgovarjali s tem, da ravnajo Avstrijanci (!) z italijanskimi ujetniki ravnatako. V sled slabega postopanja in trpljenja je v ujetništvu pomrlo več tisoč mož. Nadporočnik dr. Pivko je obiskal svoječasno v svrhu propagande po nalogu italijanskega vrhovnega poveljništva naše ujetnike, da bi jih pridobil za jugoslovansko legijo. Javilo se jih je veliko število, toda italijansko armadno poveljništvo je naenkrat prepovedalo vsako propagando in vstop v jugoslovansko legijo. Sedaj je še v italijanskem ujetništvu nad 500.000 mož bivše avstro-ogrške armade, med njimi nad 100.000 Jugoslovancev in med temi 1500 mož sedanega ljubljanskega polka. Po zadržilu g. župnika Škrjanca je ravnanje z našimi ujetniki tako, da bo imelo le malo število izmed njih srečo, zopet videti svojo domovino, ako se ne vrnejo do petletja domov.

FRANCOSKA KOMISIJA V MARIBORU.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Maribor, 26. marca. V Maribor je dospela francoska komisija 4 častnikov in 6 podčastnikov, katera ima nalogo, da preiskuje jezikovne razmere na meji med Nemci in Jugoslavlani. Svoj sedež bo komisija imela v Mariboru. Zanimivo je, da je vodja te komisije oni francoski kapitan, katerega bi celovski Nemci pred kratkim v Celovcu kmalu ubili.

LDU Maribor, 26. marca. Danes je prišel v Maribor francoski častnik generalnega štaba dr. med. G. Reverdy s tremi

vojaki in ostane tukaj kot stalna francoska komisija.

NEMŠKA PROPAGANDA.

LDU Maribor, 26. marca. Danes je bil tukaj aretiran Anton Belschak, pešec pri Volkswehrkommando v Lipnici, ki je pobiral pisma pri raznih osebah, ki imajo svoje ali znanje pri Volkswehrkomandi v Lipnici. Pri telesni preiskavi so našli pri njem pismo, datirano od 21. t. m. in naslovljeno na nevesto v Pobrežju, v katerem piše med drugim: »Kot posebnost ti javim, da smo imeli v dnevnem povelju (Tagesbefehl), da odkorakamo v Maribor«. Aretiranec se izgovarja s tem, da so boljševiki razgnali 5. Volkswehrbaillon bivšega 47. pešpolka in izdali ukaz, da se morajo vsi Mariborčani vrniti takoj domov.

LDU Maribor, 26. marca. Včeraj ponoči je bil aretiran sprednik južne železnice Adolf Terbis, ki je vozil iz Spilja v Maribor. V vlaku se je napram potnikom izrazil: Sedaj prihajajo s severa v Jugoslavijo boljševiki in mi bomo šli z njimi po vsi Jugoslaviji. Jaz ne maram več služiti Jugoslaviji. — Pri aretaciji se je obnašal skrajno renitentno. Kričal je: »Ich bin ein Deutschösterreicher.« Zahteval je takojšnjo oprostitve, češ, da Jugoslavija nima z njim ničesar opraviti. Ko je uvidel brezuspešnost svojega žuganja, je zagrozil: »Prej kot jutri boste Slovenci morali izpustiti vse iz zaporov.« Taka je nemška predrznost napram preobzirni Jugoslaviji.

PRVA SLOVENSKA POROTA V MARIBORU.

LDU Maribor, 26. marca. Pod predsedstvom višjega sodnega svetnika Levca se je danes ob 9. dopoldne s svečanim nagovorom predsednika otvorila prva slovenska porota v Mariboru. V svojem otvoritvenem govoru je omenil predsednik, da so se od zadnje potratne razprave izvršile svetovne izpremembe. Stara Avstrija je razpadla. Mi Slovenci smo se združili pod žezlom srbskega kralja Petra ter smo postali državljani kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ker v kratkem času ni bilo mogoče izpremeniti tudi vseh obstoječih zakonov, veljajo za naš še stari avstrijski zakoni. Vendar pa preko vseh izprememb ostane predvsem pravica in resnica neizpremenjena. To polaga porotnikom kot ljudskim sodnikom na srce, da bodo tudi v novem porotnem zasedanju vršili svojo dolžnost. — Kot prvi slučaj je prišel na vrsto požig v Negovi. Obtoženec Karol Tomazič je zažgal 15. avgusta 1918 viničarjio svojega očeta iz maščevanja, ker je menil, da ima njegov oče razmerje z viničarko Matldo Rjavec. Viničarka je pravočasno zbežala iz hiše, ki je pogorela do tal. Škoda je cenjena na 25.000 K. Ker se je prvotno cenila škoda na 5000 K, se je razprava v svrhu zaslišanja izvedencev in nadaljnjih prič prelozila.

NOVA STAVKA ŽELEZNIČARJEV V ITALIJI?

Trst, 26. marca. (P. P.) — Včeraj zvečer se je vršil v Trstu buren shod železničarjev, katerih je 1600 brez službe. Na shodu je bil navzoč tudi delegat italijanskega železničarskega sindikata iz kraljevstva. Sprejeta je bila socialna resolucija, v kateri zahtevajo železničarji takojšnji sprejem vseh onih, ki so bili odpuščeni, zopet v službo. V nasprotnem slučaju izbruhne v celi Italiji znova štrajk vseh železničarjev.

OLAJŠAVE ZA DELAVSKE DRUŽINE ODPRAVLJENE.

Trst, 26. marca. (P. P.) — Tržaški guverner je vsled nezadostne vladne pomoči odpravil vse olajšave, ki so jih doslej prejemale delavske družine. Delavci so namreč prejemale za vsako osebo v družini pri mestni aprovizacijski komisiji 7 kron mesečno popusta. Vsled tega vlada med tržaškim delavstvom veliko razburjenje in bači se je izgredev. Položaj v mestu je skrajno napet. Straže so pomnožili z vojaškimi patruljami.

RAZPUST OBČINSKIH ZASTOPOV.

Trst, 26. marca. (P. P.) — V slovenskih občinah Podgrad in Materija v Istri so Italijani razpustili občinski zastop, ker ni hotelo županstvo uradovati v laškem jeziku. V Podgradu so vpostavili prejšnji občinski zastop z županom analfabetom na čelu. Tajnik je neki Omaha, italijanaš, ki je uvedel popolnoma laško uradovanje. V Materiji posluje na županstvu »Commissariato civile«.

Reka, 26. marca. (P. P.) — V okraju Volosko-Opatija so razpustile italijanske oblasti vse slovenske in hrvaške občinske zastope, izvzemši doslej le Podgrad, Jelšane in Lovran.

REŠITEV JUGOSLOVANSKEGA VPRAŠANJA PRED DURMI.

LDU London, 26. marca. (ČTU.) Dillon poroča iz Pariza, da je rešitev jadranskega problema pred durmi. Med nasprotujočimi si interesi bo prišlo do kompromisa v tem smislu, da odstopi ena stranka od gotovih zahtev po ozemlju in da dobi zato finančno odškodnino.

JUGOSLOVANSKA UMETNIŠKA RAZSTAVA V PARIZU.

LDU Zagreb, 26. marca. Listi poročajo iz Pariza, da priprave za jugoslovansko umetniško razstavo dobro napredujejo. Priprave vodijo poleg drugih hrvatski umetnik Bukovac, Krizman, Meštrovič i. dr. Prireditelji upajo, da bodo pridobili predsednika Wilsona, da prevzame projektorat nad razstavo.

ITALIJANSKA »MISIJA« V MARIBORU.

LDU Maribor, 26. marca. Danes popoldne se je odpeljal kapitan takozvane italijanske misije v Mariboru v izposojenem avtomobilu veletrgovine z vinom Pugl & Rossmann z nasajeno italijansko tricoloro v Gradec. Dne 16. t. m. so tukajšnji nemški veljaki privedli v Wastianovi vili, pri vinogradu blizu Maribora, domačo veselico na čast takozvani italijanski misiji.

LDU Maribor, 26. marca. Včeraj je italijansko moštvo, ki je spremljalo nek vlak, oddalo med Teznom in Mariborom nekoliko strelcov. Zadeli niso nikogar.

PREVRAT NA OGRSKEM — POLITIČEN MANEVR ŠOVINISTOV?

LDU Pariz, 26. marca. (DKU) — Brezlično.) Iz Prage se poroča: V tukajšnjih političnih krogih domnevajo, da je bil prevrat v Budimpešti že dalj časa in sicer na enoten način pripravljen in da je Karolyjeva stranka sklenila že davno, prepustiti vlado boljševikom, da na ta način občutljivo zadene entento. V resnici pa ogrska komunistična stranka sama na sebi ni bila tako močna, da bi mogla upati polastiti se vlade brez pomoči od zunaj. Komunistično gibanje je vlada sama organizirala, kar proizhaja iz tega, da je prebivalstvo Ogrske večinoma poljedelsko in malo pristopno socializmu. Vrhutega je pa še vlada grofa Karolyja z več novimi zakoni spolnila želje socialnih demokratov in kmetov najradikalnejše struje. Prehrana dežele je bila najboljša v vsej osrednji Evropi. Prememba vlade je bila le političen manever, ki skriva pod imenom vlade svetov edino le nacionalno šovinistično ogrsko idejo, ki je do današnjega dne obvladovala vsako ogrsko vlado od Tisze pa do Karolyja in ni imela drugega cilja, kakor nadvlado ogrskega plemena nad drugimi.

ZMAGA POLJAKOV V POZNANJU.

LDU Poznanj, 26. marca. (DKU) PBA: Občinske volitve so izpadle v prid Poljakov. Izvoljenih je 41 Poljakov, 17 Nemcev, 1 socialist in 1 žid.

NAPREDOVANJE BOLJŠEVIKOV V BESARABIJI.

LDU Bukarešta, 26. marca. (ČTU.) Uradno romunsko vojno poročilo poroča: Romuni se v Besarabiji umikajo, da preprečijo še nadaljnje prelivanje krvi. Boljševiki napredujejo na črti Ismail—Reni. Na sedmoograški fronti je popoln mir.

SPOMENIK »ZMAGI«.

Gorica, 26. marca. (P. P.) Prošlo nedeljo so Italijani odkrili na cesti iz Gorice v Ločnik spomenik, posvečen »zmagi«, z malo kapelico Materje božje. General Paulini je imel navdušen govor in slavil v njem zmage italijanskega orožja na Kalvariji, preko katere so udrli Italijani v Gorico avgusta 1916 le radi izdajstva mažarskih polkov, ki so zamenjali Dalmatince. Slednji so poldrugo leto z največjimi žrtvami vzdrževali premočne laške napade, dobro vedoč, da branijo z Gorico ne Avstrijo, pač pa jugoslovansko ozemlje.

Zagrebska borza.

LDU Zagreb, 26. marca. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Denar:	Slago
Banka za trg., obrt in industrijo	465	480
Banka in hranilnica za Primorje na Sušaku, nove delnice	520	530
Hrvatska eskomptna banka	—	1480
Eskomptna in menj. banka, Brod stare delnice	—	—
nove delnice	385	395
Hipotekarna banka, Zagreb	440	450
Jadranska banka, nove	—	—
stare	—	—
Hrvatska kreditna banka	1030	1040
Narodna banka, brez kupona	—	453
Obrtna banka, zadnja emisija, najnovejši del	245	254
Poljedelska banka	112	114
Prva hrvatska hranilnica, stare	—	—
nove	8400	9000
Rečka pučka banka	235	240
Sladkorna tovarna, Osijek	—	2750
Zagrebska tovarna strojev	—	—
4 1/2% založnične hipotekarne banke	—	—
4 1/2% založnične eskomptne banke	125	—
4 1/2% založnične I. hr. hranilnice	—	—

Vestnik S. K. S. Z.

* Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vljudno vabi vse svoje člane in članice, kakor tudi prijatelje in prijateljice društva k predavanju, ki bo danes zvečer točno ob pol 8. uri v društvenih prostorih. Predaval bo mgr. V. Steska. Udeležite se predavanja v obilnem številu.

* Orel in izobraževalno društvo v Ihanu sta imela v nedeljo, 16. marca občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število

fantov in deklet. Iz poročila posnemamo, da društvo marljivo dela; priredilo je zadnji čas že več predstav, ki so dobro uspele, blagajna kaže tudi lep napredek in upati je, da se v kratkem izboljšajo društveni prostori. Na občnem zboru je govoril za Orlovsko zvezo podpredsednik Jože Pirc, ki nam je lepo očrtal pomen naših prosvetnih društev, posebno še fantovskih in ženskih odsekov, podal nebroj praktičnih nasvetov za delo v bližnji bodočnosti. Izvolil se je nato novi društveni odbor, kateremu načeluje g. župnik Železny Alojzij. Kot načelnik Orla je bil izvoljen br. Gostinčar Ivan, podnačelnik br. Kokalj Viktor. Istotako so si dekleta izvolile svoj odbor. Orel prične z redno telovadbo članov in naraščaja. K tečaju v Ljubljano odposlje 2 člana. Veseli nas, da se društveno življenje poživlja, želimo enakih poročil tudi iz drugih krajev kamniškega okraja. Orli kamniškega okrožja, na delo!

Prosveta.

pr Vrhničanje »Kraljem na Betajnovi« v Ljubljani. Dvakrat veseli smo vsakega boljšega gostovanja diletantov v Ljubljani; prvič se jih razveselimo, ker pridejo z resno umetnostjo namesto »Španskih muk« in igrajo za literarno-kulturne namene; drugič pa lahko pri takem gostovanju spoznajo poklicani činitelji slovenske drame napredek in igranje podoželnih odrov in morda pritegnejo tega ali onega diletanta kot stalnega igralca h gledališču. Vrhniški diletanti spadajo brezdvoma med najboljši slovenske podoželne odre; odedi so z ljubeznijo do stvari same in kažejo dovolj rutine in resnosti, da se peča z njimi resna kritika. Čut za umetnost se dá vzgojiti, ako je talent prirojen. In tega jim ne moremo odrekati. Naša sodba je relativna, merjena z merilom diletantizma, in odeta z veseljem nad dobro voljo. — Ogričov Marko je brezdvomno najbolj svilla zvezda vrhniškega gostovanja. Bil je tako dober, da bi uspel celo med igralci iz poklica. Prinašal je Cankarjeve stavke tako naravno in neprisiljeno, da celo s tako pristnim timbrom Cankarjevega glasu, da smo mislili, da sedimo s pesnikom samim pri mizi in slišimo njegovo življenjsko filozofijo. Miren, hladen in neizprosno. — Jerinov župnik je bil naraven, prisrčen, nekarikiran — in to je za diletante ogromno — v tonu, gestah, mimiki in maški. Vzbuja je reminiscence, pa sebi v prilog. — Sodnik sicer ni bil docela zaokrožen, pa je vendar kazal toliko pojmovanja uloge, da smo ga bili veseli. Isto velja o Hani, Nini in Lužarici. Francka je imela dosti srečnih momentov, v tretjem dejanju celo nekaj resničnih tonov, vendar bi storila bolje, da bi ne iskala preveč zunanosti v gibih in govoru. Japeljev Krnec nam je prav ugajal. En kmet, ne vem kateri, tisti mali s pipo v ustih, je bil pa tako naraven v kretnjah in obnašanju, da bi ga pohvalili z imenom, ako bi ga poznali. Kantor je Borštnikova uloga, videli smo njega in zato je sodba o drugem Kantorju težka. Brezdvoma je Vuk talentiran. Mestoma je odpovedal, posamezne stavke in počute je pa prinesel tako dobro, da smo prislušknili in ostrmeli. Če bi njegov organ imel več tonov, bi gotovo nadkriljeval ostale igralce še bolj. Če pa vpoštevamo, da je Kantor tako težka uloga, da je poklicala Ljubljana Borštnika, moramo priznati, da je Vuk dosegel veliko. — V celoti smo se prav iz srca veselili nad celotno lepo zaokroženo igro, in režim Tischlerjev je lahko vesel svoje diletantske družinice. — Najboljša slika ljubljanskih razmer je, pa dejstvo, da je bilo gledališče napol prazno, ko se je šlo vendar za postavitev spomenika Cankarju; no, pa kaj bi se kregali, saj je še celo precej Neljubljancanov izkazalo Cankarju, pesniku-domačinu, čast s tem, da so posestili laško opero. A. R.

pr Slovenska pesem v Zagrebu. O večeru Pavle Lovšetove in Dane Koblerjeve v Zagrebu piše »Narodna Politika« med drugim: Pevka Pavla Lovšetova se je odlikovala z nadvse toplim tonom svojega petja. Polni, zvonki glas in posebna lahkotnost njenega prednašanja je osvojila simpatije poslušalcev, ki so jo obsuli z viharnimi ovacijami. — Umetnost Dane Koblerjeve je slavila tišji, intimnejši triumf tehnike na klaviaturi in poduhovljene glasbe. Najdovršenejša njena točka se mi je zdela Lisztova »Balada v H-molu«, dočim

je bila Smetanova »Slavnost čeških kmetov« pravi biser programa. — Obe umetnici sta došli v slikoviti slovenski narodni noši in bili pozdravljeni z govorom in cvetjem; dvorana je bila nabito polna, ozračje čisto židovske primesi. Tako smo na tem lepem večeru dočakali, na kar smo že davno čakali: Slovence in njihovo umetnost v naši hiši. Bili nam v njej čim čišče pozdravljeni! — »Novo Vrijeme« piše o Lovšetovi: To umetnico odlikuje prijeten in topel glas, precizno pojmovanje glasbene umetnosti in podobne vrline. V narodnih pesmih je znala pokazati toliko topline in simpatije, da je moglo občinstvo videti njeno veliko ljubezen za narodno pesem. — Druga umetnica tega večera, gđ. Dana Koblerjeva, je spremljevala g. Lovšetovo na glasovirju in razen tega izvedla več svojih točk. Tudi ona je doprinesla velik del za uspeh tega večera. Smetanovo »Slavnost čeških kmetov« je izvedla s toliko tehniko in umetniško sposobnostjo in s toliko inteligencno in izvedbi, da nas je njena interpretacija zadivila. Redki so pri nas slovenski gosti umetniki, zato nas tembolj veseli, kadar jih slišimo in nas tako zadovoljavajo, kakor umetnici tega večera. — »Obzor« piše: Gospa Pavla Lovšetova je odlična umetnica, v kateri se kultivirani in vseskozi izenačeni glas, pevška umetnost in visoka muzikalnost združujejo v srečno skladnost. — Gđ. Dana Koblerjeva je brez vsakega dvoma eden najjačjih jugoslovanskih umetniških talentov. Njena izredna, ne samo manuelno, marveč tudi logično izdelana tehnika jo usposobljuje, da zmaguje najtežje glasovirne probleme, in to z neko čudovito, naravnost moško impetuznostjo. — »Agramer Tagblatt«: Gospa Lovšetova je interpretirala pesmi z vseh posameznostih premišljeno koloristično natančnostjo, v kateri so se sijajno uveljavili vsi registri topolepega glasu. Vihar odobravanja, ki je sledil vsaki pesmi, je veljal takó ljubkim napevom kakor globokemu glasbenemu čustovanju pevke. Gđ. Koblerjeva se je izkazala posebno v Sukovem »Večernem razpokoženju« kot rojena interpretinja mehkega ganotja, njen udar je čujovit in izenačenosti v levi roki nima primere.

Gospodarske novice.

g Cepilni tečaj za vinogradnike. V soboto, dne 5. aprila t. l. ob 9. uri zjutraj priredi vinarski nadzornik B. Skalicky pri drž. trtnici v Bršlinu praktičen tečaj za cepljenje in siljenje ameriških trt, ki je največjega pomena za obnovo naših vinogradkov. Zeleti je, da se vinogradniki tečaja v obilnem številu udeležijo.

Aprovizacija.

a Čebula za V. okraj. Stranke V. okraja dobe čebulo v petek, dne 28. t. m. pri M. hleisnu. Delila se bude na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: dopoldne od 8. do 9. ure štev. 1 do 230, od 9. do 10. ure štev. 231 do 600, od 10. do 11. ure štev. 461 do 690, od 2. do 3. ure štev. 691 do 920, od 3. do 4. ure štev. 921 do 1150, od 4. do 5. ure štev. 1151 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg čebule, kar stane 2 K. a Čebula za VI. okraj. Stranke VI. okraja dobe čebulo v soboto, dne 29. t. m. pri M. hleisnu. Delila se bude na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: od 8. do 9. ure štev. 1 do 220, od 9. do 10. ure štev. 221 do 440, od 10. do 11. ure štev. 441 do 669, od 2. do 3. ure štev. 661 do 880, od 3. do 4. ure štev. 881 do 1100, od 4. do 5. ure štev. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg čebule, kar stane 2 kroni.

a Civilnim državnim vpokojencem (in njih vdovam in sirotam) se bo prodajal špeh v četrtke, petek in soboto, 27., 28. in 29. t. m. od 1. do 7. ure. Na vrsto pridejo v četrtke stranke od A do K, v petek od L do R in v soboto od S do konca. Stranke naj se drže strogo reda in pripravijo tudi drobit.

Po enakem redu in v istem času se bo prodajala v ponedeljek, torek in sredo, 31. marca, 1. in 2. aprila tudi mast.

Izgubila se je letna legitimacija cestne železnice. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi na Zalokarjevi ul. 4.

Izgubil je dne 22. marca 1919 v Ljubljani na Starem trgu g. Ivan Hočvar iz Vel. Lašč, rujavo usnato denarnico z 1250 kron denarja. — Pošten najditelj se na-

proša, da jo izroči proti nagradi pri mestni policiji.

Izgubila se je v torek zvečer v Florjanski ulici boa (črna lisica). Proti nagradi naj se jo odda v trgovini J. C. Mayer.

Izgubila se je na poti od sv. Jakoba trga pa do Mestnega trga usnjena, temnorjavava ženska rokavica. Najditelj se najno prosi, da jo odda proti nagradi v upravništvu tega lista.

Kdo ve, kje se nahaja Brezavšček Karolina iz Kala, naj blagovoli sporočiti Brezavšček Ivaru, Končanica pri g. Hermanu, Slavonija.

Kdo ve kaj od vojaka Franc Juršič (paznika prisilne delavnice) doma iz Ljubljane, Ujet je bil v Galiciji leta 1914 in se je nahajal od takrat v ruskem ujetništvu. Zadnja njegova pisma so došla iz taborišča v Novem Nikolajevsku in druga pa iz Jekaterinoslava. Kdor bi kaj vedel, prosim, naj mi pismeno sporoči proti povrnitvi stroškov na naslov: Fani Juršič, Ljubljana, Cesta na Kodeljevo 1.

Dotično znano gospo, ki je prišla v ponedeljek dopoldan v gostilno pri »Nacetu« na Martinovi cesti po dežnik, ki pa ni bil njena last, se opozarja, da ga nemudoma vrne na omenjeni kraj, ker se le v tem slučaju lahko umakne neprijetnim potom.

Kdo izmed vračajočih se vojni ujetnikov iz Rusije bi mogel sporočiti, kje se nahaja moj mož Janez Zrimšek. Služil je pri 27. ljubljanskem domobr. polku. Zadnjikat je pisal dne 19. oktobra 1917 iz Ekibatuskije kopi in zavod v Sibiriji. Kdor bi kaj vedel, naj sporoči proti vrnitvi stroškov njegovi ženi Marija Zrimšek, vas Bizavik št. 52, pošta Hrušica pri Ljubljani.

Kdo izmed Rusije vračajočih se vojni ujetnikov ve kaj sporočiti o mojem sooprogu Ivanu Kuljat iz Gorice, rojenem l. 1885., ki je služil pri 7. pešpolku in se je nahajal v kurski guberniji, Stari Oskol Zemstvo in ni bilo nobenega sporočila o njem od 10. maja 1918 l., se naproša, naj bi blagovoli naznaniti proti vrnitvi stroškov njegovi soprogi Ivani Kuljat, zdaj stanujoči v Hradeckega vasi št. 82 v Ljubljani.

Kdo ve kaj o Jožefu Mohar, doma v Retnjah, občina Loški potok. Rojen je bil leta 1883. Služil je pri Lir. 27. 14. kompanija. Odsel je l. 1914 v Galicijo; pisal je zadnjič 8. septembra 1914, potem nič več. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti povrnitvi stroškov njegovi ženi Ivani Mohar, Retnje 86, pošta Loški potok.

Izgubila se je zlata ženska ura s kratko veržico v nedeljo, dne 23. marca od maše grede v parku pri cerkvi sv. Petra. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v knjigarni L. Schwentner, Prešernova ulica. — V tej knjigarni je pozabil nek gospod ščipalnik, katerega lahko še dobi.

Dežnik je pozabila vdova v pisarni vojaške intendance za Slovenijo v Ljubljani, oddelček za ukazovanje preskrbovalnin. Dotična naj pride pri priložnosti ponj.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Marija, Kraljica src. Nauk blaženega Grinjona Montfortskega o pravi pobožnosti do Matere božje. Iz francoščine prevedla in izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču. Druga izdaja.

Slovenci se radi imenujemo Marijin narod. Zato tudi z velikim veseljem sprejmemo vsako knjigo, ki ima namen, da razširja in utrjuje češčenje nebeške Kraljice med nami. Posebno dobrodošla pa nam je knjiga »Marija, Kraljica src«, ker nam nudi nauk o pravi pobožnosti do Matere božje. Prava ali popolna pobožnost do Marije je po nauku blaženega Grinjona v tem, da se popolnoma izročimo Materi božji, da postanemo po njej popolna last Jezusova in da delamo vse v popolni odvisnosti od volje Marijine po zgledu Jezusa samega. Pač so vsi veliki Marijini častilci gojili pravo in popolno češčenje do Matere božje, toda blaženi Grinjon ima veliko zaslug, da je prvi izrečno učil označeno pravo pobožnost do Marije, da je nauk o imenovanju pobožnosti sistematično uredil in ga z jasnimi dokazi utrdil. Poljudna, toda temeljita razprava o pravi pobožnosti do Marije, je v prvem delu Grinjonove knjige; drugi del pa uči kako naj se goji taka pobožnost. — Težko je v malo bese-

dah le približno označiti bogastvo misli, ki je nakopičeno v Grinjonovem spisu. »Izkušnja nam pritrjuje,« pravi slavni oratorijanec Faber, »da, četudi knjigo ponovno preberemo, nikdar ne vsahne njena lepota, nikdar ne izčrpamo njenih misli, nikdar ne izgine sveži dub veselja, ki nas navdaja, kadarkoli se vglobimo v njene misli.«

Povsod, kjer se bo razširila knjiga »Marija, Kraljica src«, bo pravo češčenje do Matere božje izdatno napredovalo, in kmalu se bodo pokazali tudi blagodejni sadovi. »Kdorkoli knjigo temeljito proučuje,« piše kardinal Vaghan, »bo začutil, da ga je obsijala nova luč.«

V slovenski izdaji je knjiga še zlasti lepo prirejena, ker obsega najpotrebnejše molitve; jutranjo in večerno molitev, sv. mašo, spovedne in dovolj obsežne obhajilne molitve. Vse molitve so zložene v duhu Grinjonove prave pobožnosti do Marije in potrjene od ljubljanskega preč. škof. ordinarijata. Tako služi lična knjiga tudi kot jako koristen molitvenik. — Marijina družba v ljubljanskem semenišču je z izdajo knjige »Marija, kraljica src« izvršila lepo apostolsko delo za razširjenje češčenja Matere božje.

Lično vezana knjiga stane 4 K in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Rabojemno pravo. Navodnik in zakon. Spisal dr. Fran Mohar i. c. Ponatis iz Samouprave. Izdala in založila Katol. bukvarna v Ljubljani.

Izmed sila redkih pravoznanskih knjig je ta knjiga drugi razveseljiv pojav obdelanja tvarine, ki naj služi ne samo pravniki, marveč tudi širšemu občinstvu v obliki pregledne ročne knjige in v obdelavi navodnika in zakona. Rabojemno pravo obsega vso tvarino občega državljankega zakona, ki urejuje najem (stanovanjskih prostorov) in zakup (zemljiščin in dohodkonosnih pravic) z ozirom na njen pogodbeni nastanek (sklepanje pogodbe), na oboje stranke upravičenosti in zaveznosti in na nehanje rabojemne pogodbe ter na slučaje njenega predčasnega enostranskega razrušenja. Vsak gospodar, ki je po svojem gospodarskem položaju navezan na to, da daje svoje stanovanjske prostore v najem ali svojo zemljiško dele obrtne obrate v zakup, najde v knjigi razložene vse zadevne zakonove predpise in obenem tudi vse vpoštevne zakonike določbe same, in sicer določbe starega zakona in dopolnjene, oziroma spremenjene nove določbe in pojasnjeno njih medsebojno razmerje. Kakor je prva enaka pisateljve knjiga o občinskih posredništvih našla obilo priznanja in zanimanja med širšim občinstvom, prav isto tako je pričakovati glede pričujoče knjižice, ki je pozvana, da kot prva knjiga širi temelje občega državljankega zakonika v domačem jeziku med širše državljanke sloje jugoslovanske.

Knjigo prodaja Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena nevezani 2 K.

Dolžan, Kubična računica. Knjižica odgovarja vsem zahtevam interesentov-strokovnjakov. Jasna in pregledna je razdelitev, da jo razumeš na prvi pogled. Prirejena je za merjenje okroglega in tesanega lesa na podlagi nove kubične mere. Da morejo knjižico uporabljati tudi oni, ki se drše vedno še stare mere, je v zadnjem oddelku natančno navedeno razmerje med staro in novo mero. Knjižici je pridejana tudi naštevanka od 11 do 100 in teža posameznih lesnih vrst. Poleg tega je tudi vnanja oblika ročna in prikladna, da jo nosiš v žepu, ne da bi te najmanje ovirala. Cena vezani knjigi je 6 K in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

V svobodni Jugoslaviji smo in naša dolžnost je, da s spodobnim vedenjem pokažemo, da smo vredni in zmožni za svobodo. Družabna vzgoja ali omika, ki se od nas v javnosti zahteva in lepota vedenja so tudi najglavnejši pogoji za napredek. Knjiga nudi vsa pravila za omikano vedenje kolikor mogoče popolno, jih tudi utemeljuje in sploh polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. V knjigi dobi sveta tako inteligent, kakor preprost človek, tako reščan, kakor kmet, tako odrasli kakor mladina. Naj bi ne bilo nobene hiše na Slovenskem, ki bi ne imela »Knjige o lepem vedenju«, ki velja 5 K, vez. 7 K, ali pa vsaj knjigo, ki obsega ista navodila v nekoliko skrajšani obliki »Pravila za oliko«, cena 3 K. Obe knjigi se dobita v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Krojaški pomočnik 1828 dela. Zupan Janko, Orhoviča p. Medija — Llake, Kranjsko.

Kuharica želi takoj ali kmalu v službo z najboljšo kuhinjo brez gospodinjstva. Zdrava, srednje starosti z najboljšimi spričevali. Ponudbe na upravo lista pod »Delavna 2034.«

1000 kg prvo- vrstnega **sena** imamo na prodaj. Več se polize v Vidmu št. 17. p. Lukovica pri Domžalah.

Primerno **stanovanje s hano** išče gospo. dična, ki je cel dan zaposlena v trgovini. Ponudbe na upravo Slovenca pod A. B. 98.

Zarezna strešna opeka se prodaja pri V. Scagnetti Ljubljana, Setenburškova ulica 6.

Imate posodo kakor razne skledice, latice, kolačnice, modle, pomivalne skledice, lončke za cvetlice ter nasadne lonce priporoča tvrdka Osvaid Doboic, Ljubljana, Martinova cesta 15.

Sivilja (šteparica) slavnikov na stroju, se sprejme takoj proti dobri plači s hano in stanovanjem. Ponudbe na: modni salon **Gjuba Kokalj**, Zagreb, Ilica 16.

Kupujem **smrekov les** jelkov, brastov in bukovo bosisi okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon naj se naznanijo na V. Scagnetti, parna žaga za državnim kolodvorom, Ljubljana

Mišna, deklica za vse in domači sluga se išče za graščino. Ponudbe pod »CC. 29.« na upravo lista.

Kdo ve kaj o **ALOJZIJU ERČULJ**, ki se je nahajal v ruskem ujetništvu, naj poroča njegovi ženi Teresji Erčulj, Zagorica št. 64, p. Videm — Dobrotopje. — Zadnje njegovo pismo je prišlo iz Čisto polje, Razanska gubernija. Datirano je 15. IV. 1915. Povrnejo se vsi stroški

Knjižnik sklopljenec, rujav, 140 cm visok, 3 in pol leta star, uvožen se prodaja pri Ed. Suppanz, Pristava.

Proda se **glasovir**. Naslov pove dobro ohranjen. Uprava lista pod šifro: »Uglašen.«

Najlepši kras za verande, balkone, okna i. t. d. so brezdvomno moji **nageljni**.

svetovno znani **gorški viseči nageljni**. Pošiljajo se na vse strani. Cenik zastoj in franko.

Roman Brezočnik, razpošiljalnica gorskih nageljnov. **Mariber ob Dravi** Gabr. Hackl-ova ul. št. 3

Vila, ne velika, mala hiša ali bolj z vrtom, blizu Ljubljane, se takoj kupi. Prijazne ponudbe na upravištvo tega lista pod šifro »Miren dom«.

Išče se **spretna strojepiska** in stenografinja. Zglasi naj se v Zadržni centrali na Miklošičevi cesti št. 8. 2094

Iščem pomočnika

za slaščičarno proti dobri plači in hrani. Kemeter, Sp. šiška 33.

Jajca za valenje

od čistokrvnih Plymouth Roks-kokoši, najboljše zimske jajčarice, komad 2 K, pošilja proti povzetju ali plačilu vnaprej Milka Matačić, Ljubljana, Stara pot 2.

Lepa kompletna oprava za spalno in jedilno sobo

se zaradi preselitve po ugodni ceni proda. Redna prilika za novoporočence. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 2081.

Prostorno meblovano sobo

z električno lučjo in po možnosti ločenim vhodom išče višji državni uradnik. Ponudbe pod Solnačna lega na upravo lista.

Sprejme se hlapec h konjem

s stanovanjem in hrano v hiši. Sprejme se tudi oženjen, kateri bi imel stanovanje v hiši pri Ivanu Perdanu v Ljubljani.

Stanovanje in hrano

za dve dijakinji se odda. LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 3-II.

Uradnik išče mesečno sobo

z ali brez hrane. Ponudbe pod števil. 29 na upravnistvo „Slovenca“.

Sladkor se zamenja za špeh.

Ponudbe se prosijo: Jesihar, Stožice p. Ježica.

Dva uradnika iščeta mesečno sobo

event. tudi s hrano. Ponudbe pod števil. 99 na upravnistvo „Slovenca“.

Proda se lep, dobro ohranjen

glasovir

Poizve se na Štalweisovi cesti števil. 15, t. nadstr. levo ob ponedeljkih in četrtek od polu 11. do 12 ure dop.

Več zidarjev

proti dobri plači in pod ugodnimi pogoji se sprejme takoj v delo. Javiti se je med uradnimi urami v

Državni posredovalnici za delo Ljubljana, Stritarjeva ul. 3.

1 moško kolo 1 žensko kolo in šivalni stroj

naprodaj. Domžale števil. 62.

Proda ali zamenja

se sledeče: 4 metre sivoga volnenega blaga po 77 K, 1 par novih nizkih box-čevljev (št. 38) 130 K, 1 par malo rabljenih visokih box-čevljev z dvojnimi podplati (št. 37) 150 K, 1 par nizkih belih (št. 36) 50 K, 1 par moških lahkih (št. 42) 80 K, 1 par finih črnih moških (št. 45) 100 K. Čevlji so iz pravega usnja, s pravimi podplati ter zelo dobro izdelani. Poizve se vsak popoldan od 3. ure naprej. Naslov pri upravnistvu tega lista pod št. „1965“.

Kupi se posestvo

v okolici Ljubljane ali Škofjeloke na katerem bi se redilo 4-6 glav živine.

Ponudbe z navodbo cene naj se pošiljajo na upravo „Slovenca“ pod „srednje posestvo 1999.“

Elektromotor

s tremi konjskimi silami, se v dobrem stanu, sočeno proda. Kje. pove upravnistvo tega lista pod št. 1077.

TRTE

na prodaj. Cepljene na ripariportalis, različnih vrst I in II. Cena po dogovoru. Zglasiti se je osebno ali pismeno, dokler je še kaj zaloge pri posestniku (trtnarju) Franc Horvat, Mostje, pošta Juršinci pri Ptuju.

Čebele

pristne Kranjice, zdrave in z zadostno zalogo v 30 do 40 panjih-kranjčih so naprodaj. Cena po dogovoru. Pismene ponudbe s ceno na L. Vidic, Kamnik, Gorenjsko.

la. Barve za tkanine

Pri naročbi 100 ovojev 30 K
» » 1000 » 26 »
» » 10000 » 23 »

za 100 kom. Nadalje železna žica št. 10, 11 ali 12 se razpošilja počenši od 1 svežnja 10 kg 4 K samo proti predplačilu. Dobavlja trgovina I. U. Hajdaš, Bedekovečina, Hrvaško.

Išče se za takoj spreten žagar

za polnojarjenik. — Naslov pove urava „Slovenca“ pod št. 2051.

Prerezaca

(le prvovrstno moč) sprejme Ignac Božič, krojač za gospe in gospode v Mariboru, Tegetthoffova cesta 34. V pismenih ponudbah se naj navede zahteva plače.

Več sto patentiranih zložljivih železnih novih stolov

se radi selitve ceno proda. Kolojvrska ulica števil. 31. (Gostilna Lampret.)

Izolirana bakrena žica

raznih dimenzij se radi smrti lastnika po ugodni ceni proda. Ponudbe pod „žica“ na I. Jugoslov. avončni in informacijski zavod Beseljak & Rožanc Ljubljana, Frančevo nabrežje števil. 5.

Kolekt. oznanila „Union“, Propaganda Maribor.

Kdo rabi živila?

naj se obrne po najnižji dnevni cenik na znano Trgov. agenturo V. Petan, Brežice. Sigurno in izvrstna postrežba. Vestni zastopniki se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Proda se malo rabljen

brek

Poizve se v Pivovarni Mengeš.

DRVA

trda in mehka, metrska, drobno kiana, kolobarji, trske oddaja po primernih cenah na drobno in debelo tvrdka F. & A. UHER, Ljubljana, Šelenburgova 4.

Koza s kozličcem

14 dni starim, se proda. Več se izve v gostilni pri PETRU na Skofjici. 2058

Ženična ponudba.

Postena Slovenka, srednje starosti s 6000 K premoženja, se radi pomanjkenja priložnosti, tem potom želi seznaniti s poštenim gospodom, ki ima penzijsko službo in nekoliko premoženja. Le resne ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo Slovenca pod sifro Srečna bodočnost.

Kleparske pomočnike sprejme v trajno delo

K. Bocak, Tržič.

Poslano.

Slavno občinstvo se obvešča, da izvršuje dimnikarsko obrt umrlega g. Stricelja nemoteno naprej njegova vdova Marica Stricelj s poslovodjem. Dela se bodo izvrševala točno in temeljito. Prosi se nadaljnje naklonjenosti. Marica Stricelj, dimnik. vdova.

MEŽNARJA

vernega, postenega in oženjenega išče župna cekey na dežel. Sprejme se tudi tak, ki ni še vaju temu postu, le, da ima veselje za to. Doneski iz bure, zemljišča in v denarju zagotavljajo pošteno preživljanje. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2089.

10 do 15 vagonov krompirja

naprodaj po nizki ceni takoj. Brzojavna naročila tudi za dobavo raznega žita in moke sprejema trgovec Marica Sumar, Beto-var, hotel „TOMA“.

Pes-špicelj

se kupi. Ponudbe na upravnistvo graščine Codelli, Višnja gora. 2061

Blagajničarka

postena, večša slovenskega in nemškega br-zopisja, strojepisja, enostavnega knjigo-vodstva, želi službo premeniti. Ceni, ponudbe pod praatična moč 2063 na upravo lista.

Logar ozir. oskrbnik

z nižjim državnim izpitom, strokovnjak posebno v lesu in ekonomiji, z dobrim izpricem, daljšo prakso, išče podobne stalne službe. Ponudbe na upravnistvo „Slovenca“ pod sifro Logar.

8 hrastovih stebrov

čisto novih, še nerabljenih, popolnoma izgotovljenih za kozolec-dvojniki in 3 hrastove vezi lina na prodaj

Andr. Slokar, Domžale.

4 oleandri 2-3 m visoki, 2 velika kaktusa, 1 nagrobna svetilka, 2 zimska, 2 letna damska klobuka (capot), note za citre in vijoline so naprodaj. Istotam za dve gospodični STANOVANJE brez hrane. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod števil. 2091.

Dobro mruvo

zamenjam za gnoj. Poizve se v DRAVLJAH št. 51.

Ženitev.

Mladenič, 28 let star se želi v svrhu poročitve seznaniti z 20-28 let staro deklico s primernim premoženjem, vsaj do 4000 kron; ni izvzeta vdova z enim ali dvema otrokoma. Resne ponudbe s sliko, katere se resno tudi vrnejo poštno ležeče pod „Sreča“ št. 54, Krška vas pri Krškem, Do onisko.

Kupiti se želi malo posestvo

obstoječe iz hiše z vrtom, hlevom in 1-3 orali zemljišča v Novem mestu ali Krškem. Naslov kupca se izve v upravi „Slovenca“ pod št. 2079.

Proda se skioptikon in kino

za solo ali društvo. Naslov pri upravi lista pod št. 2062.

Kupi se rum-esenca

vsako množino, dobro, močno blago; ponudbe na tvrdko IVAN PERDAN v Ljubljani.

Pozor, trgovci!

Imam veliko komadov ročnih torbic (cekarjev) iz lepih staniatih kit. Lepo, močno delane in barvane vsake vrste velikosti se dobe na drobno in debelo po primernih cenah pri Franc Percu, Domžale 81. Pošijem tudi vzorce.

KUPUJEM suhe gobe in dobre vreče.

PRODAJAM razno galanterijsko in specerijsko blago. Izvrstno letošnje in lanske domače

žganja, rum, slivovko

Uvodovodne cevi

železne, nove ali pa stare, se dobro ohranjene in porabne, z notranjim premerom 35-45 mm in 280 metrov daljave, se kupijo. Ponudbe z navodbo cene naj se pošiljajo FRANU SMOLEJ na Dovem št. 3 na Gorenjskem.

Proda se acetilni aparat

v popolnoma dobrem stanu in k temu spadajočih cevi v svrhu napeljave luči. Fr. Simon, Vrhnika.

Prostovoljna javna dražnja.

se vrši dne 2. aprila 1919 na Sv. Petra cesti št. 2, II. nadstr. Na razprodajo pridejo:

razne svetilke in podobe, 1 salon. garnitura, 1 omara za knjige, 1 novi lovski škornji in veliko drugih predmetov.

Kupci se vabijo.

Kupim bencin-motor

4 konjske sile

Janez Pezdir, mizar, Podsmreka 42, noša Dobrova pri Ljubljani.

Ne zamudite si preskrbeti dokler je še zaloga
Milo za pranje
30 % komad 6 kron,
40 % toaletno 100 gr.
komad 2 K 50 v, 66 %
za britje, 50 gramov,
komad 2 kroni.
Prodaja in razpošilja
Janko Stupica,
Ljubljana, Sodna ulica.

Proda se lepa
salonska oprava
obstoječa iz 10 kosov, vloženi s kovinskimi okraski (empir slog) za 5000 K. Kje, pove upravištvu „Slovenca“ pod št. 2018.

Valentin Maček
tovarna v Domžalah št. 43
imam še v zalogi več 100 predprazničkov, več sto parov slamnatih šolnov, več 100 parov slamnatih podpiatov (vložkov), čez 100 ženskih modrih predpasnikov, belih ženskih srajc in jopice, vse iz pravega platna. - Cene v tem času nizke. - Vzamem tudi fižol i. dr. za plačilo.

Francis - turbino
za 1000—2000 l-sek in padec 3 m, kupim. Ponudbe na Rantov mlina, Podbrezje na Gorenjskem.

Ivan Navliček, dosluženi SHS, brzojavni mojster
se priporoča slav. občinstvu za napačljivo in popravila domačih telefonov, elektr. zvoncev in za vsa v to stroko spadajoča dela. Gre tudi na deželo. Dopisnica zadostuje. Ljubljana, Resljeva cesta št. 22.

Večja množina **karbida**
se dobi pri **BREZNIK & FRITSCH,** trgovina z železino v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 5159

Kupim za rejo 30—40 **pasemskih ovac**
Ponudbe na Upravištvu kmetovih posestev, Bied.

Iščem za takojšnji ali poznejši nastop večšega **tesarskega polirja**
Plača po dogovoru.
Fran Ravnikar, mestni tesarski mojster
Ljubljana, Lihartova ulica št. 25.

Zobotrebce
vseh boljnih vrst iz trdega lesa kupuje po najvišji dnevni ceni vsako množino do 20. apr. tvrdka **M. Omaha, Višnjagora.**

Pisarniška ali risarska pomoč želi za 3—4 meseca kje v Ljubljani v službo stopiti. Naslov pove upravištvu lista pod št. 1997.

Pozor!
Sumijeve cevi
da ne zamudi — kogar interesira! Imam štiri popolnoma nerabljene luksus-AUTO-cevi, mera 650/85. Cena zelo primerna. Blago predvojnega ruskega dela. — Oglasi na: **IVAN VAHČIČ,** trgovec, CERKLJE, Dolenjsko. 2016

Vsako množino **lanenega semena**
kupi tvrdka **Zabret & Komp.,** Britof pri Kranju.

Kupim 1—2 vagona lepega **smrekovega in borovega lesa** (rezane deske). Prodajalec dobi po želji v zameno koruzo, brežito itd. Ponudbe prosim z najnižjo ceno na **JOSIP ŠPOLJAR,** stolar (mizar) Novska, Slaven ja.

Smrekove sadike
5 letne, presajene, okoli 100.000, tisoč za 14 K, dobavljiva od tu, dokler bo kaj zaloga, **Fran Göderer v Kočevju.**

Kupi se **tesani in rezani les**
(merkantični trami ter deske in plohi) v vagonskih množinah.
Ponudbe pod „Lesna trgovina“ na Anončno eksped. **Al. Matelič,** Ljubljana, Kongresni trg 3.

OVES ima naprodaj **SEVER & KOMP.** Ljubljana, Wolfova ul. 12.

SEMENA
na debelo in drobno priporoča **SEVER & KOMP** Ljubljana

Miši, podgane, stenice, ščurki.
in vsa golazna mora poginiti, ako porabljajo moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 6, za podgane in miši K 5—; za ščurke K 5—; tinktura za stenice K 2—; posebno močna tinktura za stenice K 5—; uničevalce moljev K 2—; prašek proti mrčesom 3 in 4 K; tinktura proti ušem pri ljudih K 3—; mazilo za uši pri živini K 2—; tinktura za bolice pri psih K 1.50; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3—; — Pošilja po povzetju Zavodu za eksport. **M. Jünker, Zagreb 39., Petrinjska ulica 3.**

—: Priporoča se tvrdka —: **Jos. Petelinc** Ljubljana Sv. Petra nasip 7.
Zaloga stivnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja. Istotam se prodaja: steklo za izločbene omare (belgijsko steklo), kompletu z vajničnimi zastori, mere: 135x184, 63x184, 59x184, mm in ena rabljena 90x162. mm

„KINTA“ karbidne svetilke
najnovejšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštnem povzetju za ceno 32 K, poštnina posebej.
Glavno zastopstvo **KINTA svetilk, Ljubljana, Dunajska c. 12.**
Telegrami: KINTA Ljubljana.

Čemu za spomlad nove obleke
ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto.
Najmodernejše barve, prihranek denarja.
Hitra in točna izvršitev. — Prva in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila.
Josip Reich Tovarna: Poljanski nasip št. 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4. Poštna naročila se točno izvršujejo.

Vsi inozemski dnevniki
kot Le Journal, Echo de Paris, The Times itd., dalje ilustrovani tedniki: Illustration Graphic itd., tehniški tedniki kakor tudi inozemski modni časopisi se naročajo v knjigarni **Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg** v Ljubljani, Kongr. trg 2. Zahtevajte cenik inozemskih časopisov.

VINO bele in črno (rdeče), najboljše hrvaške in štajerske provenijence kupuje in prodaja po zmernih cenah na veliko tvrdko **PENIČ, MÖLLER** in dr. Zagreb, Frankopanska ulica 12.

!SVETLA!
Generalna reprezentanca za **baterije, žarnice, elektrotehniko,** (izdelek svetovne slovanske tvornice) za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Zagreb, začasno Ljubljana, Ilirska ulica številka 29/I.

Knjigovodja zanesljiv v bilanci, samostojen, zmogel šefa v slučaju odsotnosti zastopati, se sprejme takoj. Za lesno industrijo in stavbarstvo klasificirani knjigovodje imajo prednost. Ponudbe: **V. SCAGNETTI,** stavbenik in tovarnar, Ljubljana.

Kranjska deželna podružnica n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n., sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja. — Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. — Prospekti zastoj in poštine prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Kupujeva gozdove
(jelove, smrekove, bukove, hrastove) zrele za posekanje toda samo v večjih kompleksih, ki niso preveč oddaljeni od železnice, i. s. cele drvene množine ali pa po kubičnem metru in gotov rezan les (jelov, smrekov, tisov itd.) v raznih velikim, ravno tako tudi tesan les za stavbe.
Katančne, podrobne in obširno popisane ponudbe z navedbo cen prosimo na:
Brača Janeković, trgovina z drvi, Zagreb, Kukovičeva ul. 3.

Kupujem posestvo
50 do 500 oralov veliko v Sloveniji. Kupnino plačam v kronah ali pa v tuji valuti. Daljnja pojasnila daje uprava lista pod št. 1928

Drva trda in mehka, meterska in žagana, jabolčna in hrškova drevesa, žlahtnih vrst, 3 m visoka se ceno dobijo v **Kolodvorski ulici št. 31** (gostilna Lampert).

15—30 HP **lokomobila**
Wolf- ali Lanz-fabrikat se kupi. Ponudbe pod „Lokomobila“ na L. jugoslovanski anončni in informacijski zavod **Beseljak & Rožanc,** Ljubljana, Frančevo nabrežje 5.

J. C. Kolar Ljubljana
Wolfova ulica št. 3
Sotomanufaktura

Modni salon **Marija Götzl** v Ljubljani Podružnica Zidovska ulica 8 Zidovska ulica 7
priporoča najnovejšo **damske svilene klobuke ter čepice** v največji izbiri.
Popravila svilenih klobukov. Popravila slamnikov.

V petek dne 28. marca ob 9. uri dopoldne se bo prodajalo potom javne dražbe v skladišču »SALKAN« na Dunajski cesti 33 2023 lepo in trpežno **pohišstvo**

Ljudska posojilnica v Ljubljani, v lasnem domu Miklošičeva cesta št. 6 obrestuje hranilne vloge po čistih **2%**
Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem leta 1918 nad 43 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enostotno kron rezervnih zakladov. Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%. Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.